

KADERNOTA 2024-2027

Moerdijk zorgt, bouwt en groeit.

Colofon

Ontwerp/opmaak: JohnGaasbeek.nl

Fotografie: Marcel Otterspeer, Gemeente Moerdijk, Adobe Stock

Uitgave: juni 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Inhoud

Inleiding	4
Leeswijzer	5
Hoofdstuk 1 - Nieuwe ontwikkelingen per programma	
1. Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	7
2. Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	11
3. Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	21
4. Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	24
5. Partnerschap in een veranderende samenleving	35
Hoofdstuk 2 - Uitgangspunten voor de meerjarenramingen 2024-2027	40
Hoofdstuk 3 - Reservepositie	44
Hoofdstuk 4 - Financieel meerjarenperspectief	45
Bijlagen	46

Inleiding

Na een uitgebreide evaluatie van de P&C-cyclus in 2021 is in dat jaar het proces van de kadernota gewijzigd. Ook inhoudelijk is de kadernota aangepast; deze is nu veel compacter en vooral toegespitst op de kaders en uitgangspunten. Procesmatig houdt de aanpassing in dat de raad vanaf het begin wordt betrokken bij het opstellen van de kadernota, zodat beter invulling kan worden gegeven aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad. Vorig jaar liep het proces enigszins anders, vanwege de verkiezing van een nieuwe gemeenteraad, de collegevorming en het opstellen van het bestuursakkoord.

Qua opzet en proces is deze kadernota 2024-2027 weer volledig tot stand gekomen conform de nieuwe aanpak die in 2021 is afgesproken. De kadernota zoals die nu voorligt is het eindresultaat van het doorlopen proces.

Financieel zijn de uitkomsten niet voor alle jaren positief. Het structurele begrotingssaldo is in de jaren 2024 en 2025 nog ruim positief (resp. € 5 en € 6 miljoen), maar door de sterke terugval van de algemene uitkering na 2025 is de uitkomst voor 2026 nog slechts € 400.000 positief en voor 2027 ruim € 800.000 negatief. Het grootste deel van de gemeenten heeft hier mee te maken. Vanuit de VNG en de provincies wordt hier richting het rijk nog de nodige actie op ondernomen.

De ramingen van de algemene uitkering, de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente, zijn nog niet gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds, omdat deze informatie te laat in het proces beschikbaar komt.

Leeswijzer

In deze Kadernota wordt in hoofdstuk 1 ingegaan op de nieuwe ontwikkelingen per programma. Dit kan gaan om nieuwe wetgeving of nieuwe plannen en ambities van de gemeente zelf. De financiële effecten hiervan zijn in deze kadernota verwerkt.

Hoofdstuk 2 betreft de (financiële) uitgangspunten ten behoeve van het opstellen van de concept-meerjarenbegroting 2024-2027.

In hoofdstuk 3 is de reservepositie van de gemeente opgenomen en in hoofdstuk 4 wordt op basis van de gehanteerde uitgangspunten een schets gegeven van de uitkomsten van het financieel meerjaren-perspectief voor de jaren 2024-2027.

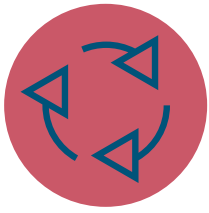
Cijfers uit dit overzicht zijn verder gespecificeerd in de bijlagen.

Hoofdstuk 1

Nieuwe ontwikkelingen per programma

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben ook impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaatadaptatie en energietransitie gaan ons landschap veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit van het landschap bewaren.

In dit programma zijn 4 nieuwe ontwikkelingen opgenomen, die hierna worden toegelicht.

Ontwikkeling 1 Programma 1 thema Leefomgeving (met een link naar programma 3 Economie)

Onderwerp: (Tijdelijke) Extra formatie tbv coördinatie ontwikkelingen buitengebied

Aanleiding:

De gemeente Moerdijk beschikt over een enorm buitengebied waarin de komende jaren een groot aantal ontwikkelingen met ruimtelijke impact samen komen. Dat vraagt om een gecoördineerde aanpak. Waarbij de urgentie wordt vergroot door de stikstofproblematiek. Dat leidt in toenemende mate vanuit de agrarische sector tot hulpvragen. Met name dat is de aanleiding geweest voor het door het college in najaar '22 genomen besluit om de formatie van team REO (in ieder geval tijdelijk) uit te breiden met een Coördinator Buitengebied.

Toelichting:

De Coördinator Buitengebied heeft in algemene zin een coördinerende taak i.r.t. een aantal ruimtelijke ontwikkelingen die spelen in het buitengebied. Met name gekoppeld aan ontwikkelingen in de agrarische sector en de stikstofproblematiek. De impact en ruimtelijke vertaling hiervan moet worden gezien in samenhang met bijvoorbeeld ook de impact van de energietransitie en klimaatadaptatie. De keuze om tot deze coördinator te komen is mede een gevolg van een aantal gesprekken met de ZLTO, als één van onze partners bij de aanpak Stikstofcrisis. Binnen de agrarische sector is behoefte aan een aanspreekpunt bij de gemeente ook voor individuele agrarische ondernemers. Met als doel perspectief te creëren voor ook deze agrarische ondernemers. Specifiek dat onderdeel zal een belangrijk deel uitmaken van de werkzaamheden van deze coördinator. Het is in eerste instantie een functie voor drie jaar, waarbij binnen deze periode het effect van de functie wordt geëvalueerd. Als basis voor een later te nemen besluit om deze functie wel of niet op te nemen in de vaste formatie.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 102.000	€ 102.000	€ 41.000		I

Onderbouwing:

Het college heeft besloten de kosten voor deze functie in '23 op te vangen binnen het P-budget voor '23 (ongeveer € 60.000, de coördinator start wsch. per 1 mei '23). Voor de jaren '24, '25 en deels '26 wordt de raad voorgesteld deze kosten mee te nemen in de begroting (toe te voegen aan het P-budget team REO). Basis voor de raming is (afgerond) de te verwachten maximale salariskosten gekoppeld aan een functie schaalniveau 11

Ontwikkeling 2 (Programma 1 thema Energietransitie)

Onderwerp: Extra formatieruimte uitvoering klimaat- en energiebeleid

Aanleiding:

Het Rijk heeft de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) aangekondigd. Hiermee geeft ze invulling aan de afspraken die gemaakt zijn bij het tekenen van het Klimaatakkoord over tegemoetkoming in de uitvoeringskosten voor gemeenten. In onze meerjarenbegroting hebben wij hier reeds (gedeeltelijk) rekening mee gehouden, in die zin dat we de minimaal benodigde groei van personele inzet voor de uitvoering van het Klimaatakkoord al wel hadden begroot. Inmiddels is duidelijk dat het jaarlijkse budget dat het Rijk ons beschikbaar stelt ruimschoots groter is dan waar we tot nu toe op hebben geanticipeerd. Hiermee ontstaat financiële ruimte om de formatie voor deze taken verder te laten groeien. Dit stelt ons in de gelegenheid om het tempo van uitvoering van de taken uit het Klimaatakkoord, die onder andere in het Energieprogramma Moerdijk en de Transitievisie Warmte zijn vertaald naar een uitvoeringsagenda, verder op te voeren. Zoals ook in het Energieprogramma is opgenomen, zetten we ons in om een evenredige bijdrage te leveren aan de CO₂-reductie in Nederland. Deze middelen stellen ons in staat om, net als in de rest van Nederland, het uitvoeringstempo te verhogen. Dat is noodzakelijk om de CO₂-reductiedoelen voor 2030 en verder te behalen.

Toelichting:

De jaarlijkse groei van formatie op gebied van energietransitie die sinds 2022 was opgenomen in de meerjarenbegroting wordt volledig gedekt uit het beschikbaar gestelde budget. Niet eerder was duidelijk hoe groot deze tegemoetkoming exact zou zijn. Met het publiceren van de regeling is duidelijk geworden dat voor de jaren 2023, 2024 en 2025 respectievelijk €704.570, €710.961 en €717.353 beschikbaar worden gesteld voor Moerdijk. Bovendien heeft de minister per brief duidelijk gemaakt dat in ieder geval tot 2030 jaarlijks rekening gehouden mag worden met minimaal het bedrag dat voor 2023 beschikbaar gesteld wordt.

Vanaf 2022 hebben we de formatie reeds uitgebreid met 1 fte extra per jaar, te dekken uit de reeds aangekondigde tegemoetkoming van het Rijk. Dat betekent dat er vanaf 2023 al 2 fte extra in dienst is, die ten laste gebracht moet worden van dit aanvullende budget. In de meerjarenbegroting is voor de jaren 2024 en 2025 bovendien al rekening gehouden met een groei van nog eens 0,5 fte per jaar. Hier staat momenteel in de begroting een stelpost tegenover die nu ingezet wordt met deze uitkering.

De jaarlijkse bedragen zijn aanzienlijk hoger dan waar in de begroting op was vooruitgelopen. Waardoor de volgende bedragen resteren om nog in te zetten:

	2024	2025	2026	2027
Bijdrage Rijk	€ 711.000	€ 717.500	€ 704.500	€ 704.500
Groei FTE reeds begroot	2,5	3	3	3
Bedrag gekoppeld aan groei FTE	€ 209.000	€ 250.500	€ 250.500	€ 250.500
Restant budget	€ 502.000	€ 467.000	€ 454.000	€ 454.000

De uitkering is uitsluitend inzetbaar voor uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Minimaal 90% van de uitkering is bedoeld voor apparaatskosten. Maximaal 10% mag gebruikt worden voor overige kosten die te maken hebben met de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (bijvoorbeeld communicatiemiddelen, technisch onderzoek of registratiesystemen). In de periode tot aan de begroting zal nog verder onderzocht worden welke apparaatskosten precies ten laste van de rijksbijdrage gebracht kunnen worden.

Ontwikkeling 2 (Programma 1 thema Energietransitie)*Onderwerp: Extra formatieruimte uitvoering klimaat- en energiebeleid***Financieel effect:**

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 502.000	€ 467.000	€ 454.000	€ 454.000	S
Onderbouwing:	Voor de jaarschijven 2024 en verder resteren de bovenstaande extra middelen, die ingezet kunnen worden voor uitvoering van het Klimaatakkoord.			

Ontwikkeling 3 (Programma 1 thema Leefomgeving)*Onderwerp: Adviseur Landschap en Natuur***Aanleiding:**

Borging opvolging maatregelen en inventarisaties op basis van het soortenmanagementplan.

Toelichting:

In het raadsvoorstel om te komen tot een soortenmanagementplan in 2022 is bij de financiële consequenties rekening gehouden met de jaarlijkse kosten om het plan wat betreft inventarisaties actueel te houden. Voor de cyclische, verplichte, herinventarisaties (flora en faunaonderzoeken) is vanaf 2024 rekening gehouden met een bedrag van € 30.000.

Bij de personele consequenties is vervolgens geen rekening gehouden met de effecten hiervan op de benodigde interne capaciteit voor het verwerken van de gegevens en het bijhouden en beheren van genomen maatregelen, juridische verankering in ruimtelijke onderbouwingen en omgevingsplannen en de opvolging. De opvolging en verwerking is een voorwaarde voor de ontheffing van de wet Natuurbescherming die we op basis van het SMP krijgen. Zonder deze opvolging wordt de ontheffing niet verlengd en komt deze te vervallen.

In de begroting 2023-2026 is door de structurele invulling van de programmamanager Klimaat 0.5 fte beschikbaar gekomen voor een adviseur landschap en natuur. Hierbinnen is geen ruimte voor de inhoudelijke opvolging. Per 2024 dient deze functie hiermee verbreed te worden naar een volledige fte.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	S
Onderbouwing:	0,5 fte schaal 10			

Ontwikkeling 4 (Programma 1 thema Klimaatadaptatie)*Onderwerp: Klimaatadaptieve herinrichting Wieken Standdaarbuiten***Aanleiding:**

Integrale aanpak van project de Wieken te Standdaarbuiten en de voorziene bijdrage op basis van het huidige vGRP en vanuit de voorziening riolering hieraan.

Toelichting:

Het project de Wieken te Standdaarbuiten is een integraal beheerproject vanuit team Openbare ruimte. De verharding van de straat moet vervangen worden. In de voorbereiding en de integrale benadering is de algemene staat van de riolering gecontroleerd en is onderzocht of er kansen zijn voor het afkoppelen van hemelwater met een gescheiden rioolstelsel. De staat van de riolering planning op basis van het huidige vGRP vraagt niet om direct ingrijpen maar de kans om 1 ha hemelwater af te koppelen en daarmee de kansen op wateroverlast substantieel te verlagen maakt de integrale aanpak doelmatig. Dit vraagt echter een niet voorziene bijdrage ten aanzien van deze aanpak vanuit de voorziening riolering.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 1.300.000				I
Onderbouwing:	Op basis van het voorlopig ontwerp wordt een directieraming opgesteld om meer specifiek te kunnen begroten. Het genoemde bedrag is gebaseerd op kengetallen van Rioned incl. toeslagen ten aanzien van klimaatadaptatie. De verwachting is dat de directieraming uit zal komen tussen de € 800.000 en € 1.300.000 afhankelijk van de definitieve variantenstudies, de keuze hierin en doorrekening.			

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt, is een belangrijke pijler van het dagelijks welzijn. Met elf woonkernen is daar binnen onze gemeente dan ook dagelijks aandacht voor. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving.

In dit programma zijn 7 nieuwe ontwikkelingen opgenomen die hierna worden toegelicht.

Ontwikkeling 5 (Programma 2 thema Accommodaties en voorzieningen)

Onderwerp: Aanleg kunstgrasveld vv Seolto

Aanleiding:

Vanuit beleid (Paraplunota Maatschappij 2014, Nota bouwstenen accommodatiebeleid 2009 en Notitie harmonisatie 1998) is vastgesteld dat wanneer een sportvereniging minimaal 3 jaar een ondercapaciteit heeft aan speelvelden zij dan in aanmerking komt voor een kunstgrasveld. Oorzaken: ledengroei, toekomstige uitbreiding aantal Zevenbergse woningen, half veld honkbal in gebruik is conform KNVB geen volwaardig half veld (o.a. geen verlichting), huidige velden slecht waterdoorlatend, bespeelbaarheid minder, beter zoveel mogelijk trainen op trainingsveld en niet combineren met wedstrijden.

Hierbij geldt dat vereniging Seolto maximale inspanning blijft leveren om conform KNVB-regels de trainingen en wedstrijden optimaal te programmeren op eigen velden en in combinatie met voetbalvereniging Virtus

Toelichting:

Reeds meerdere jaren heeft vv Seolto te weinig bespelingscapaciteit. Op basis van het huidige beleid komen zij nu in aanmerking voor een kunstgrasveld.

In overleg met de vereniging dient bepaald te worden aan welke eisen en voorkeuren het veld dient te voldoen en daarmee welk kunstgrasveld volstaat.

Financieel effect: kosten € 600.000; afschrijving 15 jaar; realisatie in 2024

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 27.500	€ 55.000	€ 54.000	€ 53.000	S

Onderbouwing:

Nader overleg over het type veld dient nog plaats te vinden. Op basis van de aanleg van eerdere velden is een inschatting gemaakt van het benodigde bedrag.

De aanleg van een kunstgrasveld heeft invloed op de exploitatiekosten, maar dat is minimaal.

Ontwikkeling 6 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)

Onderwerp: Verbetering fietspad entree Klundert aan de Zevenbergseweg

Aanleiding:

Op 19 januari 2023 heeft de raad besloten om de entree van de Zevenbergseweg in Klundert te verbeteren na realisatie van de centrumontwikkeling en na de realisatie van de randweg Klundert, en het ontwerp op dat moment te baseren op het werkelijke gebruik.

Toelichting:

Voorgesteld wordt om in de begroting voor 2025 e.v. rekening te houden met deze investering in de Zevenbergseweg, nadat de randweg en de centrumontwikkeling Klundert gerealiseerd zijn. Door met name de aanleg van de randweg en de centrumontwikkeling verandert er qua verkeersstromen veel in Klundert, waardoor het modelmatig berekende toekomstbeeld mogelijk geen recht doet aan het werkelijke toekomstig gebruik. We verwachten dat realisatie plaatsvindt in 2025.

Financieel effect: investering € 750.000, afschrijving 25 jaar, realisatie 2025

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 0	€ 24.375	€ 48.750	€ 48.000	S

Onderbouwing:

In het kader van het raadsvoorstel van januari 2023 (opgenomen als alternatief) is een ontwerp uitgewerkt en op basis daarvan is een kostenraming gemaakt. De kosten voor het verbeteren van de entree met vrijliggend fietspad en rekening houdend met diverse complicaties, werd toen geraamd op € 800.000.

De beste inschatting die nu gemaakt kan worden van de kosten van de aangepaste ingreep in 2025, is gebaseerd op de kostenraming van dat alternatief. Het daadwerkelijk te realiseren plan vergt nadere uitwerking, daarom wordt voorzichtigheidshalve uitgegaan van een investering van € 750.000

Ontwikkeling 7 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)

Onderwerp: Formatiebehoefte team openbare ruimte:

- *Civieltechnisch projectleider groot onderhoud en vervangingen (uitvoeren);*
- *Projectadviseur Openbare Ruimte (intern organiseren uitvoerbaarheid, integraliteit en effectiviteit)*
- *Integrale technische coördinatie op projecten derden (Externe afstemming programmeringen ambities)*

Aanleiding:

Met aanvullende opgaven stijgt tegelijkertijd onze inzet. Opgaven krijgen we steeds beter in beeld en dat geldt dus ook voor onze behoefte aan de kant van onze formatie. De opgaven bestaan niet alleen uit aanvullende ambities. Daar is overwegend rekening mee gehouden in de besluitvorming daarvoor. We hebben ook te maken met het effect van grote transitieopgaven van derde partijen, zwaardere onderhoudsopgaven die we niet eerder hadden kunnen voorzien (zie ook het kadervoorstel wegbeheer) en als laatste hebben we een kritieke functie tot op heden bekostigd uit incidentele middelen die we volgens ons financieel beleid uit de exploitatie moeten bekostigen.

Het financieel beleid van de gemeente Moerdijk is dat we pieken en dalen in ons beheer van groot onderhoud en vervangingen opvangen in de personeelsbegroting en niet direct toerekenen aan die onderhouds- en vervangingsprojecten. Dat betekent dat periodes waarbij we veel groot onderhoud en vervangingen hebben, zoals nu, extra personeel moeten werven. We verwachten dat deze piek op zijn minst vijf jaar aanhoudt. Daarmee beschouwen we deze formatie als definitief. Met natuurlijk verloop, wat in de huidige arbeidsmarkt minder dynamisch klinkt, maar het in de praktijk wel is, kunnen we in de toekomst afschalen als de behoefte weer afneemt.

We hebben vanaf 2024 nodig:

Civieltechnisch projectleider groot onderhoud en vervangingen (doel van de functie: realiseren groot onderhoud en vervangingen);

Deze voert projecten uit die uit de programmering van de beheerplannen komen, zoals Beheerplan Wegen, Beleidsplan Openbare Verlichting en het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken. De hoeveelheid werken die we moeten uitvoeren als gevolg van deze meerjaren-beheerplannen is nu te omvangrijk om door de beheerders uit te laten voeren. We hebben daar op zijn minst de komende 5 jaar versterking bij nodig voor de uitvoering (projectleiding). Alleen dan kunnen we voldoen aan onze opgave op beheer en daarnaast de ambitie op klimaatadaptatie, RES et cetera.

Projectadviseur Openbare Ruimte (doel van de functie: intern synergievoordeel behalen, haalbaarheid en uitvoerbaarheid projecten organiseren, integraliteit en voortgang bewaken)

Deze functie bestaat inmiddels sinds 2021. Op dat moment was de inschatting dat deze formatieplaats t.z.t. ten laste kon worden gebracht van de projecten en werken waarop deze adviseur wordt ingezet. Echter, gezien het zwaartepunt van de inzet met name op de eerste fase van deze ontwikkelingen past toerekenen niet in de Moerdijkse systemathiek. Het bestendigen van de functie komt om die reden ten laste van het P-budget.

Integrale technische coördinatie (programmeren eigen werken + werken derden)

De gemeente heeft niet alleen zelf hoge ambities en grote opgaven op beheer. We worden in toenemende mate betrokken bij grote ontwikkelingen van derde partijen. Zoals bekend is Moerdijk een gemeente waar veel van dit soort ontwikkelingen spelen. Concrete voorbeelden hiervan zijn de aanleg van glasvezelnetwerken en het grootschalig onderhoud aan het spoor door Prorail. Ook als gemeente hebben wij een nadrukkelijke maar faciliterende rol, bij de voorbereiding van werkzaamheden, inbreng lokale kennis, verkeersbesluiten en de projectomgeving. Deze werken willen we bovendien goed afstemmen op de planning en uitvoering van onze eigen werken en projecten in de openbare ruimte. Om die reden is er behoefte aan een technisch coördinator die voor 0,5 fte invulling geeft aan de programmering.

Ontwikkeling 7 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)

Onderwerp: *Formatiebehoefte team openbare ruimte:*

- *Civieltechnisch projectleider groot onderhoud en vervangingen (uitvoeren);*
- *Projectadviseur Openbare Ruimte (intern organiseren uitvoerbaarheid, integraliteit en effectiviteit)*
- *Integrale technische coördinatie op projecten derden (Externe afstemming programmeringen ambities)*

Toelichting:
Zie hierboven.

Financieel effect:

	2024	2025	2026	2027	I/S
CT projectleider	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	S
Projectadviseur	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	S
Technisch coördinatie	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	S
Totaal	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000	S
Onderbouwing:	2,5 fte schaal 10				

Ontwikkeling 8 (Programma 2 thema Accommodaties en voorzieningen)

Onderwerp: Plaatsing van akoestische panelen gymzalen

Aanleiding:

Als gevolg van opmerkingen/ klachten van een gymdocent van Stichting de Waarden heeft er in eerste instantie bij twee gymzalen een akoestisch (nagalm) onderzoek plaats gevonden volgens de NOC-NSFnorm. Uit het onderzoeksrapport bleek dat de gymzalen qua akoestiek niet aan de norm voldoen en dat er een wezenlijke akoestische verbetering plaats kan vinden door het plaatsen van akoestische panelen.

Omdat het onderzoek zich alleen gericht heeft op twee gymzalen zijn om een volledig beeld te krijgen de overige gymzalen onderzocht waarvan nu bekend is dat er in de komende 5 jaar niets gaat veranderen.

De uitkomst kwam, in grote lijnen, overeen, ook hier is een verbetering van de akoestiek mogelijk/ gewenst.

Toelichting:

De akoestische onderzoeken zijn uitgevoerd op basis van de adviesnorm van de NOC-NSF. Omdat het gaat om een norm is het voorzien in een prettige akoestiek zeker geen eis. Desondanks zijn we van mening dat we als gemeente een rol hebben in het voorzien van goed bewegingsonderwijs en het daar bijbehorende sportklimaat.

Door het onderzoeksbureau zijn er verdelingsvoorstellen en een kostenberekening aangegeven.

Uit deze berekening blijkt dat er € 200.000 nodig is om 7 gymzalen naar de huidige norm te brengen.

Tevens zal er een voorziening nodig zijn om de akoestische panelen in de toekomst goed te kunnen onderhouden, repareren en bij einde levensduur te vervangen. Dit wordt opgenomen in de meerjaren-onderhoudsplanning bij de eerstvolgende actualisatie.

De verwachte levensduur van de panelen is 10 jaar.

Financieel effect: investering van € 200.000. Kapitaallasten zijn per jaar

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 12.500	€ 25.000	€ 24.500	€ 24.000	S
Onderbouwing:	Bloemendaal € 39.000,00 Droge Mark € 32.000,00 Margrietstraat € 17.000,00 Noordhoek € 12.000,00 De Parel € 16.000,00 De Neerhof* € 18.500,00 Het Palet € 32.500,00 Projectleider € 33.000,00			
	*Gymzaal de Neerhof wordt gehuurd van Woonkwartier. Tijdens een eerder overleg heeft Woonkwartier aangegeven mee te werken aan akoestische voorzieningen. Concrete afspraken zijn hierover nog niet gemaakt.			

Ontwikkeling 9 (Programma 2 thema Wonen)

Onderwerp: Werkbudget wonen

Aanleiding:

In 2022 is de Nationale woon- en bouwagenda (NWBA) vastgesteld en verder uitgewerkt in een zestal programma's. De NWBA inclusief de 6 programma's is vertaald in afspraken tussen Rijk en corporaties en tussen Rijk en provincies. Dit alles is weer vertaald in regionale woondeals. Belangrijke doelen zijn het hernemen van de regie op de volkshuisvesting en het versneld realiseren van voldoende betaalbare, geschikte woningen (passend bij de behoeften van woningzoekenden waaronder aandachtsgroepen) en duurzame woningen. Om de regie op de volkshuisvesting te hernemen, wil het Rijk de Wet versterking regie op de volkshuisvesting vaststellen. Deze wet is op dit moment in consultatie.

In de wettekst zoals die nu ter consultatie voorligt, wordt aangegeven om volkshuisvesting een plek te geven in de doelen van de Omgevingswet. In de omgevingsvisie wordt het volkshuisvestingsbeleid op hoofdlijnen uiteengezet. In samenhang daarmee zal in de Omgevingswet een verplicht volkshuisvestingsprogramma worden voorgeschreven. In dit volkshuisvestingsprogramma dienen gemeenten op basis van onderzoek naar de actuele woonbehoefte en de woon- en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte per aandachtsgroep het beleid voor woningbouw en locaties te concretiseren.

Behalve een verplicht volkshuisvestingsprogramma wordt in de conceptwettekst ook opgenomen dat gemeenten een urgentieregeling in een huisvestingsverordening vast moeten leggen.

Ook in het bestuursakkoord is wonen een belangrijk thema.

Toelichting:

Met de nieuwe wet komen er voor de gemeente extra taken bij. Voor deze extra taken zal externe expertise ingeschakeld moeten worden. Voor wonen is op dit moment echter geen budget beschikbaar. Dit betekent dat voor alle opdrachten die we extern uitzetten separaat budget aangevraagd moet worden. Nu wonen weer prioriteit heeft en het Rijk nadrukkelijk de regie pakt op het gebied van wonen zal vaker onderzoek uitgevoerd moeten worden, zodat de woningbehoefte van de verschillende doelgroepen onderbouwd kan worden.

Het gevraagde budget heeft in eerste instantie betrekking op beleidsontwikkeling. De gevolgen van de uitvoering van de nieuwe taken zijn op dit moment onvoldoende in beeld. Wanneer dit leidt tot een financiële claim zal hier op een later moment op worden teruggekomen.

Financieel effect: Budget van € 60.000 in 2024 en daarna € 50.000 per jaar structureel

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 60.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	S
Onderbouwing:	o.a. Onderzoek naar de actuele woonbehoefte en woon- en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte per aandachtsgroep Opstellen volkshuisvestingsprogramma Opstellen huisvestingsverordening			

Ontwikkeling 10 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)*Onderwerp: Zwaardere onderhoudsmaatregelen wegbeheer***Aanleiding:**

Voor een aantal asfaltwegen is aanvullend onderzoek uitgevoerd om de meest effectieve en efficiënte onderhoudsmaatregel te bepalen. (zgn. Maatregeltoets).

Naar aanleiding van deze maatregeltoets blijkt dat de benodigde onderhoudsmaatregel om de weg weer te laten voldoen aan het gebruik, zwaarder is dan in de basisplanning (o.b.v. de visuele inspectie) is ingeschat.

Deze maatregelen passen niet in de beschikbare kredieten.

Het gaat hierbij om de volgende wegen:

- De Postbaan € 980.000, - (uitvoering 2024)
- De Blaaksedijk € 1.290.000 (uitvoering 2026)
- De Oude Heijningsedijk € 2.000.000, - (uitvoering 2025)

In deze bedragen is 7,5% opgenomen om de extra benodigde capaciteit te kunnen financieren.

Toelichting:

De begroting van het wegbeheer is opgesteld aan de hand van een basisplanning. Deze basisplanning is het gevolg van wegininspecties, waarmee we urgentie en prioritering kunnen bepalen. Weginspecties zijn globale visuele inspecties. In lijn met de notitie wegbeheer Moerdijk 2021-2025 volgt aanvullend onderzoek. Daarna wordt de definitieve maatregel bepaald.

Een belangrijk gegeven voor de te nemen maatregel is de restlevensduur van de weg. Deze wordt onder andere bepaald door middel van een zogenaamd 'valgewicht deflectie onderzoek'. Uit dit onderzoek blijkt dat de wegen te zwak zijn geworden om alleen onderhoud uit te voeren. Een kostbare constructieve maatregel is helaas noodzakelijk.

We hebben moeten concluderen dat er meerdere oorzaken zijn, die cumulatief een probleem veroorzaken. Onder andere:

- Inklinking van de fundering door lange perioden van droogte bij kleidijken en hierdoor grote schade aan het wegdek (klimaatverandering)
- Intensiever gebruik van de weg door zwaarder verkeer dan bij het ontwerp vanuit is gegaan;
- Leeftijd van de weg (einde levensduur kan vaak worden gerekt mits de fundering in orde is; dat is in deze gevallen niet zo);

In de loop van 2023 volgt een raadsvoorstel met uitgebreidere onderbouwing.

Dit onvoorzien onderhoud is een gevolg van de wegbeheersystematiek die in Moerdijk wordt toegepast.

De 1e kostenraming wordt bepaald o.b.v. de globale visuele inspectie. Daarna volgt de maatregeltoets en nader onderzoek. Daarmee wordt de meerjarenbegroting verder verfijnd. Op dit moment blijkt uit het nader onderzoek dat met name dijkwegen veel slechter zijn dan op basis van de visuele inspectie was voorzien.

Ontwikkeling 10 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)*Onderwerp: Zwaardere onderhoudsmaatregelen wegbeheer***Financieel effect: (totale kapitaallasten per jaar, rekening houdend met moment realisatie)**

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 31.850	€ 128.700	€ 234.465	€ 273.590	S
Onderbouwing:	De kostenraming is gebaseerd op kengetallen van het vervangen van asfaltwegen en recente prijsontwikkelingen. Daarnaast is rekening gehouden met 7,5% aan VAT-kosten om de extra benodigde capaciteit te financieren.			

Ontwikkeling 11 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)**Onderwerp: Reconstructie Kreekdijk/ Weeldijk/ Oudendijk****Aanleiding:**

De rijbaan op de Kreekdijk – Weeldijk – Oudendijk heeft het einde van zijn levensduur bereikt. Een reconstructie is noodzakelijk om de weg weer aan de eisen van het huidige gebruik te laten voldoen.

De maatregelen welke genomen moeten worden zijn ingrijpend. Zo moet de weg, inclusief fundering en de huidige boomstructuur worden vervangen. De huidige bomen liggen deels in het wegcunet en geven hier, vanwege de grote omvang, problemen voor de verkeersveiligheid. Het is niet mogelijk de weg constructief aan te pakken en daarbij de bomen te behouden.

Wel wordt gekeken naar het vervangen van de bomen, gezien de waardevolle boomstructuur op deze dijk.

Toelichting:**Groen:**

Ruimtegebrek langs de dijk maakt dat het herplanten van een robuuste structuur uitdagingen met zich mee brengt en dat er op enkele plaatsen technische ingrepen benodigd zijn. Deze aanpassingen zijn niet meegenomen in het aanwezige budget voor het herplanten van deze bomen, zijnde Essen.

Tevens is de Japanse Duizendknoop op 1 locatie aanwezig. Bestrijding hiervan is zeer moeilijk, echter de geplande werkzaamheden brengen nu een moment mee, waarop een stevige ingreep mogelijk is om de plant te bedwingen. Het huidige budget voor de aanpak van deze exoot is niet toereikend.

Wegen:

Binnen de huidige budgetten is geen ruimte voor deze reconstructie. Het oorspronkelijke bedrag in de meerjarenplanning was ontoereikend, en is inmiddels herverdeeld over andere wegen welke een zware onderhoudsmaatregel nodig hebben. Een en ander wordt nader toegelicht in het raadsvoorstel dat in 2023 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad.

Er zijn meerdere redenen waarom de kosten voor de aanpak van deze dijk hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot:

- Nader onderzoek toont aan dat ook de fundering moet worden vervangen. Deze fundering bestaat op delen uit hoogovenslakken, welke vanwege veranderde wetgeving niet mogen worden hergebruikt.
- Vanwege de beperkte draagkracht van de ondergrond moeten we een zogeheten cellenmatras toepassen, om zo voldoende draagkracht te krijgen voor de nieuwe weg en afschuiven van de weg tegen te gaan.
- De aanwezige lintbebouwing met oudere woningen maakt dat de uitvoeringsmethode zorgvuldig en gefaseerd moet worden gekozen om schade te voorkomen.
- Het aanwezige asfalt bevat teerhoudende lagen en door de vele schades zal het volledige pakket afgevoerd moeten worden als zijnde teerhoudend. Het is niet meer mogelijk om het schone asfalt van het teerhoudende deel te scheiden.

Financieel effect: investering € 3.692.000 wegen (25jr) en € 250.000 groen (20 jr), realisatie 2025

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 0	€ 129.365	258.730	€ 254.726	S

Ontwikkeling 11 (Programma 2 thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid)*Onderwerp: Reconstructie Kreekdijk/ Weeldijk/ Oudendijk***Onderbouwing:****Groen:**

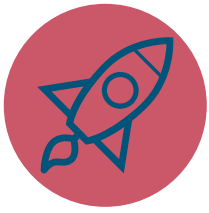
Vanuit het budget Essentaksterfte is een budget toegekend van € 371.000 euro. Voor bestrijding van de Japanse duizendknoop is een aanvullend budget van € 200.000 nodig. Gezien de complexiteit van de inpassing van de bomen en de waardevolle ligging in het landschap is voor het opstellen van het beplantingsplan extra voorbereiding nodig. Deze kosten zijn niet meegenomen in het budget Essentaksterfte. Hiervoor is een extra bedrag van € 50.000 benodigd.

Wegen:

Vanuit de opgestelde SSK-raming is een bedrag van € 4.102.000 nodig. Dit bedrag is vanuit die methodiek inclusief 20% risico/ onvoorziene kosten. Omdat er al diverse onderzoeken zijn uitgevoerd, is de inschatting dat 10% aan risico/ onvoorziene kosten voldoende zou moeten zijn.

Het gevraagde krediet voor deze reconstructie komt daarmee op € 3.692.000. In dit bedrag is rekening gehouden met kosten voor externe capaciteit.

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economische functie van regionale en nationale betekenis. Hierdoor ontstaat zowel werkgelegenheid voor onze eigen inwoners als voor de regio. De economische doorontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuwe inwoners om de leefbaarheid te versterken en onze voorzieningen op peil te houden.

De economische positie van de gemeente wordt verder uitgebouwd door economische kansen te benutten, met oog voor de effecten op de leefbaarheid van onze kernen. We kunnen de economische kracht van het haven- en industrieterrein waar mogelijk koppelen aan andere lokale en regionale opgaven. Er liggen kansen om de spin-off vanuit de industrie richting lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en ons uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen hebben helaas een aantrekkingskracht op de georganiseerde criminaliteit. Die kan ondermijnende effecten hebben op onze samenleving.

In dit programma zijn 2 nieuwe ontwikkelingen opgenomen die hierna worden toegelicht.

Ontwikkeling 12 (Programma 3 Economie)

Onderwerp: Mogelijke verlenging van de tijdelijke afspraak verdubbeling opbrengst ondernemersfonds

Aanleiding:

In 2023 vindt de evaluatie van de ondernemersfondsen plaats. Mogelijk wordt de financiële bijdrage aan de ondernemersfondsen, de zogenoemde verdubbelaar, verlengd.

Toelichting:

1-1-2020 is gemeente Moerdijk begonnen met de 3 ondernemersfondsen. Het betreft fondsen:

- Klundert Ondernemers Kontakt
- Ondernemersvereniging Zevenbergen
- Ondernemersvereniging Fijnaart

Het hiertoe afgesloten convenant is ingegaan op 1 januari 2020 en eindigt op 1 januari 2024. In het convenant is opgenomen dat de geïnde reclamebelasting door de gemeente Moerdijk wordt verdubbeld. Hiervoor is in de meerjarenbegroting tot en met het lopende jaar 2023 onder de post "Incidentele Lasten" de post "Tijdelijke afspraak verdubbeling opbrengst ondernemersfonds" opgenomen voor het bedrag van € 65.000.

In het convenant is de mogelijkheid tot verlenging voor de periode van 4 jaren opgenomen.

Of en op welke wijze van deze mogelijkheid tot verlenging gebruik gemaakt zal worden is afhankelijk van de uitkomsten van de op handen zijnde evaluatie. In het kader van de begroting dient veiligheidshalve rekening te worden gehouden met verlenging van de bestaande afspraken.

In afwachting van de uitkomst van de evaluatie wordt op dit moment de verdubbeling gehandhaafd voor 2024.

Ontwikkeling 12 (Programma 3 Economie)*Onderwerp: Mogelijke verlenging van de tijdelijke afspraak verdubbeling opbrengst ondernemersfonds***Financieel effect:**

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 65.000				I
Onderbouwing:	<p>In verband met de in het convenant opgenomen mogelijkheid tot verlenging dienen wij in de budgetcyclus rekening te houden met deze verlenging. De kostenraming is gebaseerd op de begroting voor het lopende jaar 2023. Er is geen informatie bekend die aanleiding geeft om hiervan af te wijken. Het werkelijke bedrag zal afhankelijk zijn van of en op welke wijze van de mogelijkheid tot verlenging van het convenant gebruik gemaakt zal worden. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van de op handen zijnde evaluatie. In het kader van de begroting dient veiligheidshalve rekening te worden gehouden met verlenging van de bestaande afspraken.</p>			

Ontwikkeling 13 (Programma 3 thema Toerisme)**Onderwerp: Realisatie permanente steiger Fort Sabina****Aanleiding:**

Sinds een aantal jaar wordt de aanmeerplek net voor (gezien vanaf het Volkerak Zoommeer) de Volkeraksluizen (ter hoogte van Fort Sabina) gebruikt om de Waterpoortpont aan te meren. Rijkswaterstaat heeft ingestemd om als pilot te kijken of er behoefte is aan een aanmeerlocatie voor veren/rondvaartboot op deze locatie. Rijkswaterstaat heeft aangegeven deze pilotstatus om te willen zetten in een permanente afmeermogelijkheid, in de nabijheid van de huidige locatie.

Toelichting:

De rondvaartboot op het Volkerak-Zoommeer wordt goed gebruikt. Dit schip vaart echter één kant op. Bezoekers kunnen wel van Fort Sabina naar Ooltgensplaat (Fort Frederik), maar niet in één lijn weer terug. En zeker met het opengaan van Fort Frederik in 2024 (verwachting) is het wenselijk dat er een pontverbinding tussen beide forten wordt gerealiseerd. Dit draagt bij aan de beleving van de Stelling van Willemstad in zijn totaliteit. Rijkswaterstaat heeft aangegeven de pilotstatus langzaam om te willen zetten in een permanente voorziening waarbij nog wel gekeken wordt naar de precieze locatie van die voorziening.

Financieel effect: Investering €190.000. Afschrijving in 25 jaar, realisatie in 2025

2024	2025	2026	2027	I/S
€	€ 6.175	€ 12.350	€ 12.160	S
Onderbouwing:	<p>Als uitgangspunt zijn de kosten genomen voor het realiseren van de Waterbus steiger in Willemstad (2017). Dit was een bedrag van €190.000. Naar verwachting is de benodigde steiger minder groot en minder breed, maar vanwege de inflatie sinds 2017 wordt nu toch rekening gehouden met dit bedrag.</p> <p>Omdat RWS heeft aangegeven wel in gesprek te willen, maar nog niet op korte termijn, nog een definitieve locatie moet worden bepaald en voorbereid is het daadwerkelijk realiseren van de steiger voorzien in 2025.</p>			

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben

Ambitie

Zoveel mogelijk Moerdijkers - zowel jongeren als volwassenen - zijn zelfredzaam en kunnen meedoen in de samenleving. Dat is het uitgangspunt. Ze hebben een baan, sociale contacten, voelen zich gewaardeerd, geaccepteerd en beschermd in een fijne omgeving.

We stimuleren zelfredzaamheid door Moerdijkers én hun directe omgeving te ondersteunen. Een sterke sociale structuur in de eigen omgeving heeft een belangrijke preventieve werking en kan erger voorkomen. In de gemeente is een ruim aanbod van laagdrempelige en lichte hulp.

Daar waar zorg en begeleiding nodig blijkt, is deze in samenhang georganiseerd en voor alle Moerdijkers toegankelijk en vindbaar.

In dit programma zijn 9 nieuwe ontwikkelingen opgenomen die hierna worden toegelicht.

Ontwikkeling 14 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)

Onderwerp: Structurele formatie preventie en gezondheid (1,75 fte)

Integrale ontwikkelingen gezondheid en preventie

Aanleiding:

In de begroting 2022 zijn er tijdelijke middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de beleidscapaciteit op gezondheid en preventie (1,75 fte in 2022 en 2023).

Toelichting:

De opgaven op gezondheid en preventie worden vanuit de scan Mens & Maatschappij, maar ook vanuit de cijfers van de GGD monitor, aangemerkt als cruciaal voor kansengelijkheid, meedoen en het verbeteren van zowel de mentale als fysieke gezondheid van onze jeugd, volwassenen en ouderen.

Mede ook als gevolg van de coronacrisis is het belang van aandacht voor- en uitvoering geven aan preventie voor alle leeftijdsgroepen gegroeid. Niet alleen in het maatschappelijk domein, het thema gezondheid is ook verbonden met ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van onze inwoners, bij opstellen van de omgevingsvisie, klimaatadaptatie en uitvoering van de havenstrategie.

Nieuwe (landelijke) ontwikkelingen en inzichten vragen een bredere kijk op het preventiebeleid, wat wordt gekoppeld aan de landelijke SPUK-regelingen (15 thema's) met een bijbehorend integraal preventieplan (gereed voor september 2023).

Voorstel:

De tijdelijke formatie van 1,75 fte binnen cluster Beleid sociaal domein om te zetten naar structurele formatie Medewerker Ontwikkeling III loonkosten Schaal 10. De benodigde beleidscapaciteit wordt verdeeld over een adviseur Gezondheid en preventie (27 uur) en een adviseur Preventie Jeugd met beleidsondersteunende taken (36 uur). Gezien de huidige arbeidsmarkt en het koppelen en binden en behouden van jong talent aan de organisatie is dit een win-win.

Voor structurele borging van de benodigde ontwikkeling op Gezondheid en Preventie is deze 1,75 FTE noodzakelijk.

Ontwikkeling 14 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)*Onderwerp: Structurele formatie preventie en gezondheid (1,75 fte)**Integrale ontwikkelingen gezondheid en preventie***Financieel effect:**

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 157.500	€ 157.500	€ 157.500	€ 157.500	S
Onderbouwing:	1,75 fte Medewerker Ontwikkeling III, waarvan: >1 fte adviseur preventie en gezondheid Jeugd > 0,75 fte adviseur gezondheid en preventie, sociale basis Normprofiel Medewerker Ontwikkeling III is gekoppeld aan salarisschaal 10.			

Ontwikkeling 15 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)*Onderwerp: Tijdelijke formatie-uitbreiding adviseur Nieuwkomers (0,67 fte)***Aanleiding:**

Toename van werkzaamheden rondom de verschillende nieuwkomers.

Toelichting:

Vanaf 2022 wordt vanuit ontwikkelingen rondom de doelgroep nieuwkomers (asielzoekers (vluchtelingen zonder status), statushouders (vluchtelingen met status), ontheemden uit Oekraïne) in toenemende mate een beroep gedaan op adviescapaciteit

Voorstel is om voor de benodigde adviescapaciteit (0,67 fte) de Reserve Nieuwkomers aan te spreken voor de periode van twee jaar

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 60.000	€ 60.000	€	€	I
Onderbouwing:	0,67 fte Medewerker Ontwikkeling III/ Adviseur Nieuwkomers Normprofiel is gekoppeld aan salarisschaal 10.			

Ontwikkeling 16 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)*Onderwerp: Tijdelijke formatie-uitbreiding Programmamanager/ Strategisch Adviseur Nieuwkomers***Aanleiding:**

De groeiende en intensieve opgave voor nieuwkomers

Toelichting:

Het vraagstuk rondom nieuwkomers is actueel, complex en uitgegroeid tot een programma. Voor de verschillende doelgroepen (Oekraïners, arbeidsmigranten, statushouders (vluchtelingen met vergunning) en asielzoekers (vluchtelingen zonder verblijfsvergunning) is capaciteit en aanpak georganiseerd. Waar in toenemende mate behoefte aan is, is programmamanagement om het hele programma Nieuwkomers aan te sturen, en tevens integraal beleid te formuleren voor de middellange en lange termijn. Belangrijk om ook de korte termijn beslissingen vanuit een centrale visie te kunnen nemen. De actualiteit is weerbarstig en vraagt om snel handelen. Een gedegen basisvisie en integrale afweging is hierbij steeds gewenst. Het voorstel is een programmamanager/ strategisch adviseur Nieuwkomers aan te stellen en de kosten te dekken uit de Reserve nieuwkomers

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 115.000	€ 115.000	€	€	I

Onderbouwing:

1 fte Programmamanager
Normprofiel is gekoppeld aan salarisschaal 12
Voor de periode van 2 jaar

Ontwikkeling 17 (Programma 4 thema Gespecialiseerde, individuele hulp waar nodig)

Onderwerp: Structureel maken inzet Wijk GGZ in Moerdijk

Aanleiding:

In de kernen van de gemeente Moerdijk wonen steeds meer mensen met (complexe) psychische problematiek en onbegrepen gedrag. Dat doet een groot beroep op de inzet van de politie en professionals in zorg, wonen en welzijn en dreigt invloed te hebben op de leefbaarheid van de kernen. In de beleidsbegroting is opgenomen dat Moerdijk actief inzet op de verbinding tussen zorg en veiligheid om escalaties te voorkomen en inwoners met complexe ondersteuningsvragen zo snel mogelijk door te leiden naar de juiste zorg en ondersteuning. Ook werken we aan de zichtbaarheid en inzetbaarheid van GGZ-kennis in onze wijken en zorgen we voor 1 aanspreekpunt voor professionals, buurtbewoners en vrijwilligers over (complexe) psychische problematiek. Daarbij is het streven om onnodige belasting van politie, andere professionals, burens en naasten te verminderen. De wijk GGZ'er voert in Moerdijk in een pilot deze taken uit.

Toelichting:

De raad heeft voor een periode van 2 jaar budget beschikbaar gesteld uit de reserve sociaal domein voor een pilot met de wijk GGZ'er. Deze is op 1 juni 2022 gestart en loopt tot 1 juni 2024. Nu al, na nog geen jaar inzet, horen we van onze maatschappelijke partners (politie, woonkwartier, maatschappelijk werk, huisartsen etc.) en onze eigen organisatie (veiligheid, Wmo) dat de wijk GGZ'er absoluut meerwaarde heeft in onze gemeente. Escalatie in casussen wordt voorkomen, de Wijk GGZ'er weet door haar netwerk en kennis in een casus de inwoner snel(ler) toe te leiden naar de juiste ondersteuning. Professionals, inwoners en naasten voelen zich ondersteund door de Wijk GGZ'er. Ook landelijk wordt aangegeven dat het concept wijk GGZ een belangrijke schakel is in het totale palet aan ambulante voorzieningen en klinische zorg. Gezien de meerwaarde in onze gemeente en de bijdrage aan de landelijke ontwikkeling van Thuis in de wijk/ ambulantisering willen we de inzet van de wijk GGZ in Moerdijk structureel maken vanaf 1 juni 2024.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 51.500	€ 99.000	€ 99.000	€ 99.000	S

Onderbouwing:	De wijk GGZ'er in Moerdijk wordt 24 uur per week ingezet. De kosten hiervoor op jaarbasis bedragen in de pilot € 94.464 (dit is het prijspeil 2022). Deze kosten worden voor het jaar 2024 geïndexeerd met de NZA-index die nu bekend is, te weten de voorlopige index voor 2023, dat is 4,74%. Dit maakt dat de kosten op jaarbasis voor 2024 uitkomen op € 99.000. Tot 1 juni 2024 wordt de wijk GGZ'er nog bekostigd uit de incidentele middelen die door de Raad beschikbaar zijn gesteld, daarom is voor 2024 maar voor 7 maanden (vanaf 1 juni 2024) budget nodig, te weten € 51.500. Voor de jaren daaropvolgend wordt het jaarbedrag van 2024 gehanteerd omdat het niet bekend is hoe de indexering zich de komende jaren zal ontwikkelen.
---------------	--

Ontwikkeling 18 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)

Onderwerp: Structurele inzet Jongerenwerk op School

Aanleiding:

De van het Rijk ontvangen eenmalige middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn onder andere ingezet voor Jongerenwerk en kinderwerk op school en uitgevoerd door Meer Moerdijk.

Het is wenselijk om deze inzet structureel te maken. Vanaf 2024 ontstaat een geactualiseerde opdrachtformulering aan uitvoeringsorganisaties Meer Moerdijk, de inzet voor Jongerenwerk op school wordt hierin opgenomen.

Toelichting:

In gemeente Moerdijk willen we belangrijke thema's zoals depressie, suïcide, social media, en jezelf mogen zijn bespreekbaar maken. Een luisterend oor, een laagdrempelige en veilige omgeving om te praten en tijdig de juiste ondersteuning bieden of doorverwijzen naar zorg. Of juist doorverwijzen naar sport, cultuur of het jongerencentrum voor een fijne vrijetijdsbesteding of talentontwikkeling. Jongerenwerk op school, voor zowel basis als voortgezet onderwijs, heeft als doel om vroegtijdig mentale gezondheidsproblemen van jeugdigen te signaleren en lichte ondersteuning te bieden. Tijdens en na Corona bleek dat de mentale gezondheid van jeugdigen is verslechterd. Op het voortgezet onderwijs maakt het jongerenwerk deel uit van het steunpunt samen met de school en GGZ Westelijk Noord Brabant. Door aanwezig te zijn op school worden jeugdigen eerder en beter bereikt en waar nodig doorverwezen naar specialistische hulp. Ook wordt ondersteuning geboden ter overbrugging van wachtlijsten voor deze hulp. Op basisscholen is de inzet gericht op weerbaarheid en sociale vaardigheden zowel individueel als per groep. Inzet past binnen de bestuurlijke ambitie om extra in te zetten op preventief jeugdbeleid en past ook in het landelijk beleid Gezond Leven Actief Akkoord.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	S
Onderbouwing:	20 uur per week x € 75 per uur x 52 weken + activiteitenbudget			

Ontwikkeling 19 (Programma 4 thema Gespecialiseerde, individuele hulp waar nodig)

Onderwerp: Structurele versterking Schuldhulpverlening (SHV, 1 fte)

Aanleiding:

Het aantal aanvragen en de problematiek rondom schuldhulpverlening wordt steeds complexer. Ook nieuwe ontwikkelingen en een actieve benadering van inwoners vergt meer capaciteit

Toelichting:

Ons doel binnen schuldhulpverlening de komende jaren is het inzetten van de juiste mix van ondersteuning, begeleiding en producten waarmee we maximale preventie bereiken op het juiste moment en bij de juiste personen.

Om dit te kunnen houden we zelf de regie op het proces en gaan we onze processen zo inrichten dat we deze regie kunnen voeren (herinrichting werkprocessen, deskundigheidsbevordering), maar de kern is dat we financiële rust tot stand brengen zodat inwoners weer ruimte ervaren om mee te kunnen doen.

Fte trajectbegeleiders

Binnen het cluster SHV werken 3 trajectbegeleiders, gezamenlijk goed voor 2,3 fte.

Verwachting

Door de hoge inflatie en met name de stijgende energieprijzen is de (landelijke) verwachting dat het aantal inwoners dat zich meldt bij schuldhulpverlening nog verder stijgt.

Caseload

Op dit moment (voorjaar 2023) hebben wij een actief bestand van 156 cliënten. Naast de reguliere hulpvragen gaan onze trajectbegeleiders wekelijks op pad voor Vroeg erop af.

Noodzakelijke uitbreiding

Om de dienstverlening van onze inwoners op een kwalitatief voldoende niveau te kunnen aanbieden is uitbreiding noodzakelijk. De verwachting is dat dit (vooralsnog) 1 fte zal zijn.

De werkzaamheden van de trajectbegeleider omvatten ook de adviesgesprekken, schuldhulptrajecten en Vroeg eropaf. Dit alles volgens een integrale werkwijze en iedereen met een financiële hulpvraag is welkom voor advies. Preventieve inzet bij een voedselbank of op locatie in de wijk werken zou gerealiseerd moeten worden.

Voorstel:

De formatie binnen schuldhulpverlening structureel uitbreiden met 1 fte (36 uur) voor een trajectbegeleider SHV (Medewerker Beleidsuitvoering II).

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 81.300	€ 81.300	€ 81.300	€ 81.300	S
Onderbouwing:	1 fte Medewerker beleidsuitvoering II/ Trajectbegeleider Schuldhulpverlening			

Ontwikkeling 20 (Programma 4 thema Gespecialiseerde, individuele hulp waar nodig)

Onderwerp: Structurele versterking team Wmo (0,6 fte)

Aanleiding:

De uitbreiding van de formatie van het team Wmo is noodzakelijk vanwege nieuwe ontwikkelingen en toename van het aantal aanvragen.

Toelichting:

Het team Wmo bestaat uit basisconsulenten en allround consulenten. De beschikbare formatie basisconsulenten is 3 fte en voor de allround consulenten is in totaal 6,38 fte beschikbaar.

Het aantal voorzieningen Wmo was op peildatum 31-12-2021 3171. Op peildatum 31-12-2022: 3396. Een toename van 225 voorzieningen.

Het aantal aanvragen werkprocessen 2021 was 1080. In 2022 was dat 1386. Een toename van 306 Dit geeft aan dat het aantal werkzaamheden op basis van aanvragen nog steeds toeneemt.

Op basis van de scan M&M is besloten om aan de slag te gaan met de ontwikkeling van de volwassenondersteuning. Deze ontwikkeling is nodig om een toekomstbestendige manier van werken te bereiken.

Kortom er is onvoldoende formatie voor het uitvoeren van de taken inclusief de ontwikkelingen. De noodzakelijke formatie-uitbreiding wordt ingeschat op 0,6 fte.

Voorstel:

Formatie Wmo uitbreiden met 0,6 fte voor een allround WMO-consulent

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 49.600	€ 49.600	€ 49.600	€ 49.600	S
Onderbouwing:	0,6 fte Medewerker Beleidsuitvoering II/ Allround Wmo-consulent			

Ontwikkeling 21 (Programma 4 Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben)*Onderwerp: Toekomstscenario gezinsbescherming***Aanleiding:**

Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is een gezamenlijk programma van de ministeries van J&V en VWS en VNG. De komende jaren zal ingezet worden op het effectiever en slimmer organiseren van de jeugdbescherming. Er wordt toegewerkt naar een verbreding en een gezinsgerichte aanpak. Regio WBW heeft zich, samen met onze ketenpartners veiligheid, wederom aangemeld als proeftuin. De komende proeftuin periode wordt ingezet om de huidige veiligheidsteams jeugd door te ontwikkelen naar basisteams 0-100.

Toelichting:

In 2024 zal deze ontwikkeling extra inzet vragen van de jeugdprofessionals (en sociaal domein breed) om veiligheidscasuïstiek intensief te volgen en begeleiden. Per 1-1-2025 willen we een volledig vernieuwde manier van werken met een (boven)regionaal veiligheidsteam dat alle veiligheidscasuïstiek integraal benadert.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 0	S
Onderbouwing:	De kostenramingen zijn ingeschat op benodigde extra capaciteit jeugdprofessional (0,5 FTE) voor de ontwikkelingen binnen de proeftuin en het toewerken naar het toekomstscenario. In 2024 zal de extra capaciteit voornamelijk nodig zijn voor de FTE jeugdprofessional en vanaf 2025 extra inzet van onze ketenpartners. Voor het jaar 2026 en verder is nu nog niet duidelijk of deze ontwikkeling extra kosten met zich meebrengt.			

Ontwikkeling 22 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)*Onderwerp: Personele inzet voor de uitvoering Voorzieningenwijzer*

- *Bij het Werkplein voor alle inwoners die een uitkering aanvragen en/of ontvangen of bijzondere bijstand aanvragen en/of ontvangen*
- *Bij het sociaal domein van de gemeente voor alle overige inwoners met een financiële hulpvraag*

Aanleiding:

In 2020 hebben de D6-gemeenten gezamenlijk de (regionale) Armoedenota vastgesteld. Eén van speerpunten in die nota is het tegengaan van het niet-gebruik van gemeentelijke armoedeverzoeken. Om dit te bereiken hebben de gemeenten verschillende actiepunten geformuleerd, waaronder de inzet van een z.g. armoede-regelingscheck in de brede toegang van het sociaal domein. Uit een marktonderzoek blijkt dat de VoorzieningenWijzer hiervoor het meest geschikte instrument is.

Toelichting:

De VoorzieningenWijzer is een praktisch instrument voor gemeenten (waaronder Werkplein Hart van West-Brabant), woningcorporaties en welzijnsorganisaties bij hun armoedebestrijding. Op basis van een persoonlijk adviesgesprek en met de hulp van een applicatie op maat, weten mensen hoe ze optimaal gebruik kunnen maken van de bestaande regelingen, fondsen en vergoedingen voor minima. De VoorzieningenWijzer levert analyse, advies en actie op zes thema's: regelingen en fondsen van een gemeente, toeslagen Rijksoverheid, aangifte inkomstenbelasting, energieleverancier, zorgverzekering en regelingen van de wooncorporaties.

Het voorstel is de Voorzieningenwijzer te laten inzetten door medewerkers van het sociaal domein bij de gemeente en door medewerkers van het Werkplein.

Het daadwerkelijk gebruiken van de Voorzieningenwijzer bij gesprekken vraagt meer tijd dan een regulier gesprek. Per keer kost dit een medewerker 1 tot max 1.5 uur.

Gebruik van de Voorzieningenwijzer door medewerkers van het sociaal domein in de gemeente

Wij geven er de voorkeur aan om de uitvoering van de VoorzieningenWijzer binnen het brede sociaal domein te beleggen.

Op deze manier wordt een bredere doelgroep geholpen en aan de voorkant breder geïnventariseerd, waardoor daarna de eventuele juiste interventie en doorverwijzing kan worden gedaan. Voorstel: de formatie binnen team MO tijdelijk uitbreiden met 0,78 fte (28 uur) voor de duur van 2 jaar met de mogelijkheid tot verlengen met 1 jaar. Deze formatie wordt gebruikt om invulling te geven aan de loketfunctie bestaanszekerheid, daarnaast verricht deze medewerker ondersteunende taken op het gebied van schuldhulpverlening

Gebruik van de Voorzieningenwijzer door het Werkplein

Voor de mensen met een uitkering zet een getrainde consulent van het Werkplein direct alle aanvragen in gang of zorgt voor een warme overdracht binnen het lokale netwerk. Dit voorkomt onnodige armoede en schulden en zorgt voor meer rust en ruimte. Voorstel: extra inzet van het Werkplein dmv een Plustaak, voor de komende drie jaar (zie onderbouwing)

Samen met Het Werkplein wordt periodiek gemeten wat de resultaten zijn (meetinstrument is het aantal intakes en het gebruik van de voorzieningen).

Ontwikkeling 22 (Programma 4 thema Preventie en meedoen)

Onderwerp: *Personele inzet voor de uitvoering Voorzieningenwijzer*

- *Bij het Werkplein voor alle inwoners die een uitkering aanvragen en/of ontvangen of bijzondere bijstand aanvragen en/of ontvangen*
- *Bij het sociaal domein van de gemeente voor alle overige inwoners met een financiële hulpvraag*

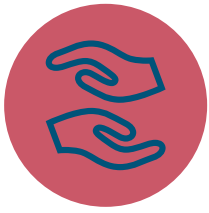
Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 107.210	€ 107.210	€ 107.210	€	I
Onderbouwing:	<p>Extra kosten Werkplein</p> <p>Het afnemen van de Voorzieningenwijzer voor de inwoners van Moerdijk is een extra plustaaak van het Werkplein waarvoor extra personeel nodig is. Omdat alle De6-gemeenten de voorzieningenwijzer willen inzetten is een berekening gemaakt.</p> <p>Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2024 starten met de inzet van 3 fte door team Diagnose (functieschaal 9) waarvan 2 fte in vaste dienst en 1 fte inhuur. Conform de nieuwe visie van het Werkplein willen zij onze inwoners immers die aandacht geven die zij verdienen. - Na 6 maanden en een jaar de benodigde personele inzet en de behaalde resultaten evalueren en op basis daarvan de personele inzet waar nodig aanpassen. <p>De kosten voor de personele inzet worden geraamd op € 297.615 (=inclusief werkgeverslasten en overhead en exclusief de verhoging CAO-gemeenten 2023). Deze kosten gelden voor De6-gemeenten.</p> <p>Voor Moerdijk betekent dit een bedrag van € 38.720 op jaarbasis.</p> <p>Als de De6 ook besluiten om het: "actief ondersteunen en hulp bieden bij het indienen van door de Voorzieningenwijzer geadviseerde landelijke -en lokale regelingen" ook als plustaaak bij het Werkplein te beleggen dan dient de formatie van team Diagnose daarvoor extra uitgebreid te worden met 0,8 fte.</p> <p>Vis € 7.806 (vast personeel) of € 12.490 (inhuur) nodig.</p> <p>Maximaal bedrag aan kosten voor Moerdijk wordt € 51.210.</p> <p>De6 hebben ambtelijk aangegeven dat zij in aanvang voor een periode van 2 tot 3 jaar gebruik willen maken van de Voorzieningenwijzer. Als uit de evaluaties over respectievelijk een half jaar en een jaar blijkt dat de personele inzet verkeerd is begroot dan is een aanpassing nodig.</p> <p>Extra formatie bij Team Maatschappelijke Ondersteuning</p> <p>Deze formatie is gebaseerd op het advies dat is uitgebracht door Het Werkplein. De berekening in dit advies is doorgerekend naar wat dit in fte voor de gemeente Moerdijk betekent:</p> <p>0,78 fte consulent loket bestaanszekerheid en voorzieningenwijzer/ indicatief schaal 8 € 56.000 euro</p> <p>>Voor het afnemen van de voorzieningenwijzer is voor de medewerker 1 uur max 1.5 uur nodig. Deze inzet is onderbouwd in het advies rapport "Verkenning Inzet Voorzieningenwijzer".</p> <p>Evaluatie</p> <p>Na de start van de Voorzieningenwijzer gaan wij samen met het Werkplein na 6 maanden en 12 maanden het gebruik en inzet evalueren. De uitkomsten hiervan worden gedeeld met het bestuur.</p>			

Verdere invulling taakstelling Mens & Maatschappij:

De Taakstelling Mens en Maatschappij (1,7 miljoen euro voor de jaren 2021, 2022, 2023 en 2024) is als alle prognoses gerealiseerd worden, eind 2023 grotendeels gerealiseerd. Er resteert voor 2024 nog een bedrag van 397.000 euro. In de begroting 2024 wordt aangegeven hoe dit laatste bedrag zal worden gerealiseerd.

Partnerschap in een veranderende samenleving

We streven naar een Moerdijkse samenleving die zo is ingericht dat inwoners zich comfortabel, prettig en veilig voelen. Als gemeente hebben we daar een rol in, maar zeker niet als enige. We werken daarbij steeds meer en hechter samen met inwoners, partners en ondernemers. Voor ons vormen partnerschap en participatie de sleutel tot succes. De veranderende samenleving verwacht van het openbaar bestuur concrete resultaten op maatschappelijke opgaven. Daardoor zijn we steeds meer aangewezen op initiatieven vanuit diezelfde samenleving en moeten we onszelf ook sterker positioneren als partner in die samenleving.

Het gaat niet alleen om een andere houding van ons als gemeente, maar ook om een andere verhouding met onze inwoners, ondernemers en partners. De veranderende samenleving heeft ook invloed op de rol van de gemeenteraad. Complexe vraagstukken vragen om een sterke lokale democratie en een bestuur dat in staat is problemen op te lossen en dat te doen op een wijze die aansluit bij de eisen van deze tijd.

In dit programma zijn 4 nieuwe ontwikkelingen opgenomen die hierna worden toegelicht.

Ontwikkeling 23 (Programma 5 thema Toekomstbestendige organisatie)

Onderwerp: Vernieuwing website

Aanleiding:
Doorontwikkeling website

Toelichting:
De inrichting van de huidige gemeentelijke website is zo'n vijf jaar oud. De website is momenteel hét belangrijkste dienstverlenings- en informatiekanaal van de gemeente en moet te allen tijde actueel, klantgericht en gebruiksvriendelijk zijn voor zowel inwoners als werknemers. Een doorontwikkeling van de website, door onder andere meer gebruik van video en beeld, zorgt voor minder vragen van inwoners bij het Klant Contact Center en voor snellere service vanuit de gemeente wanneer informatie gemakkelijk te vinden is. Dit bevordert zowel de interne als externe dienstverlening. Daarnaast is het algemeen bekend dat de rol van de website alleen maar groter wordt door enkele wettelijke ontwikkelingen, zoals de Wet digitale overheid, Wet modernisering elektrisch bestuurlijk verkeer en de Wet open overheid, waardoor (grote) aanpassingen nodig zijn. De grootste impact heeft de Wet digitale toegankelijkheid waar men als gemeente aan moet voldoen, zodat de digitale dienstverlening via de website te allen tijde toegankelijk is voor iedereen, dus ook voor mensen met een visuele en/of auditieve beperking. Daarom doen we in 2023 onderzoek naar de doorontwikkeling van de website om die in 2024 te kunnen invoeren. In de begroting is nog geen rekening gehouden met de eenmalige kosten voor de doorontwikkeling. Naar verwachting zijn de jaarlijkse kosten voor de vernieuwde website ongeveer gelijk aan die van de huidige site. De overgang heeft dan ook geen structureel financieel effect.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 100.000	€	€	€	I
Onderbouwing:	Dit zijn de geschatte kosten op basis van een eerste marktconsultatie voor het ontwikkelen van een nieuwe site en het overzetten van de content van de huidige site naar een nieuw systeem/ nieuwe site. Uit onderzoek dat we dit jaar houden, moet blijken of het huidige systeem 'achter' de website voldoet aan de eisen en wensen aan een vernieuwde site. Als dat het geval is, zullen nog steeds investeringen nodig zijn maar zijn die lager dan bij de overgang naar een heel nieuw systeem.			

Ontwikkeling 24 (Programma 5 thema Toekomstbestendige organisatie)

Onderwerp: Formatie kwaliteitsmedewerker team KCC (0,83 fte)

Om het team burgerzaken toekomstbestendig te maken, het kennisniveau en de bezetting op peil te houden, de kwaliteit en de processen ook voor de complexere vraagstukken te kunnen organiseren is het van belang dat de formatie binnen het KCC wordt uitgebreid met een kwaliteitsmedewerker burgerzaken.

Aanleiding:

Er speelt een tweetal ontwikkelingen bij cluster burgerzaken van team KCC. De aanvragen worden steeds complexer én binnen nu en 5 jaar krijgt het cluster te maken met een grote uitstroom van medewerkers. Hierdoor stromen 3 van de 5 medewerkers uit, die een grote inhoudelijke kennis meenemen.

Daarnaast neemt ook het aantal aanvragen toe, gezien de ontwikkelingen landelijk m.b.t. nieuwkomers (arbeidsmigranten, statushouders, Oekraïners)

Toelichting:

Via een uitgevoerde analyse, "Burgerzaken van de toekomst", is de gewenste situatie in kaart gebracht. Om te komen tot de gewenste situatie is advies gevraagd voor de korte en lange termijn. Het is noodzakelijk dat er binnen het cluster burgerzaken werkzaamheden worden verricht op beleidsniveau, en gericht op procesmatiger werken. Binnen het huidige team is daar geen formatie voor. De uitkomst van het onderzoek geeft aan dat hiervoor minimaal hbo-niveau nodig is.

Om het team burgerzaken toekomstbestendig te maken, het kennisniveau en de bezetting op peil te houden, de kwaliteit en de processen ook voor de complexere vraagstukken te kunnen organiseren is het van belang dat de formatie binnen het KCC wordt uitgebreid met een kwaliteitsmedewerker burgerzaken.

Voorstel

De formatie binnen het KCC uit te breiden met 0,83 fte (30 uur) voor een kwaliteitsmedewerker bij cluster burgerzaken (medewerker beleidsuitvoering II; loonkosten max. schaal 9, € 67.500).

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 67.500	€ 67.500	€ 67.500	€ 67.500	S
Onderbouwing:	0,83 fte Kwaliteitsmedewerker Burgerzaken/ Medewerker Beleidsuitvoering II			

Ontwikkeling 25 (Programma 5 thema Participatie)*Onderwerp: Formatie dienstverlening en participatie (0,8 fte)***Aanleiding:**

Het management heeft in maart 2020 het programma Dienstverlening en Participatie tot focuspunt benoemt. Dit programma kent 5 sporen;

1. Dienstverlening
2. Participatie
3. Gebiedsgericht werken
4. Democratische vernieuwing
5. Omgevingswet

Voor de sporen 1 en 2 is in 2022 en 2023 tijdelijke formatie (0,8 fte) ingezet.

Toelichting:

De adviseur Dienstverlening en Participatie (0,8 fte) heeft de afgelopen maanden de plannen van aanpak rondom beide thema's nader uitgewerkt en deze worden onder haar coördinatie geïmplementeerd in de organisatie. In 2023 zijn deze onderwerpen als speerpunt opgenomen in het concernplan van gemeente Moerdijk en daarmee ook onderdeel van alle teamplannen. Wij zien een grote meerwaarde in het structureel en organisatie breed borgen van de optimalisatie van onze dienstverlening, communicatie en participatie, zowel intern als extern. De inzet van deze adviseur heeft geresulteerd in concernbrede dienstverleningsprincipes, met meer éénduidigheid in afspraken rondom interne en externe communicatie als gevolg.

Ontwikkelingen die wij graag willen voortzetten in de toekomst, maar die vanuit expertise en capaciteit niet in te passen zijn in de huidige formatie.

Voorstel:

Structureel 0,8 FTE Adviseur dienstverlening en participatie toevoegen aan onze organisatie waardoor de kwaliteit van de dienstverlening en participatie met onze inwoners continu geborgd en verbeterd wordt.

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000	S
Onderbouwing:	0,8 fte Medewerker Ontwikkeling III/ Adviseur dienstverlening en participatie Normprofiel is gekoppeld aan salarisschaal 10.			

Ontwikkeling 26 (Programma 5 thema Toekomstbestendige organisatie)

Onderwerp: Extra formatie in verband met herijking en uitbreiding van taken en uitstroom van medewerkers binnen taakveld Financiën; uitbreiding formatie Financieel Advies

Aanleiding:

Herijking van taken binnen de financiële functie door uitstroom en afstemming capaciteit versus taakuitvoering

Toelichting:

De personele en formatieve ontwikkelingen binnen Financiën worden bepaald door:

1. Uitstroom van medewerkers
2. Herijking en uitbreiding van taken

Financieel effect:

2024	2025	2026	2027	I/S
€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	S
€ 45.000	€ 45.000			I

Onderbouwing:

Door uitstroom van medewerkers binnen de financiële kolom is een Strategische Personeels Planning opgesteld.

Er is een scan gemaakt van alle producten en diensten van team Financiën en heeft een herijking van taken versus beschikbare capaciteit en kwaliteit plaatsgevonden. Dit leidt tot een aanpassing van de formatie waarbij het behoud van de continuïteit binnen Financiële advisering na de uitstroom in 2024 en 2025 is geborgd.

Daarnaast is het personeelsbeleid toegepast als het gaat om talent inzetten en behouden en wordt ingezet op proces- en kwaliteitszorg.

Gevraagde uitbreiding:

- 0,8 fte Administratieve taken t.b.v. financiële adviseurs, structureel. Hierdoor ontstaat meer tijd en ruimte voor de kwaliteit van advisering en een evenwichtiger takenpakket.
- 0,5 fte Adviseur Financiën, structureel. Uit de praktijk blijkt dat de beschikbare formatie voor teamadvisering te beperkt is ten opzichte van de opgaven. Gezien de ontwikkelingen binnen de domeinen, is er in de huidige formatie onvoldoende ruimte om de kwaliteit van de advisering te kunnen blijven waarborgen. In afgelopen twee jaar is deze ruimte ingevuld als tijdelijke formatie 0,67 fte echter dat bleek onvoldoende te zijn.
- 0,5 fte Adviseur Financiën, incidenteel voor maximaal 2 jaar om de taakoverdracht en wisselingen te kunnen ondersteunen.

Aanvullende toelichting:

Een aantal adviestaken is op dit moment versnipperd georganiseerd. In de herijking van de taken zijn taken meer gebundeld en de onderlinge vervanging beter geborgd. Daarnaast is sprake van gedeeltelijke uitstroom van medewerkers door de DDW-regeling. Het beleggen van deeltaken is uiterst moeilijk als de taken niet bij andere adviseurs kunnen worden belegd.

De claim voor de tijdelijke formatie kan worden aangemerkt als frictiekosten vanwege de uitstroom van medewerkers. Dergelijke versnipperde uitstroom in verschillende tijdvakken levert capaciteitsverlies op.

Hoofdstuk 2

Uitgangspunten voor de meerjarenramingen 2024-2027

Belangrijk is om de uitgangspunten (kaders) met elkaar vast te leggen die dienen als basis voor het opstellen van de Kadernota 2024-2027 en dus ook in het verder verloop naar de op te stellen meerjarenbegroting 2024-2027.

Gelet op de uitkomsten van de jaarrekening over de afgelopen jaren (positieve resultaten) en de soms meer dan fors gepresenteerde tekorten bij de toekomst verwachtingen, is ingezet op het scherper budgetteren waar dat mogelijk is. Onderstaande uitgangspunten zijn vanuit dit perspectief geformuleerd:

1. Inzet op een sluitende begroting 2024 en niet op een totaal sluitende meerjarenbegroting.

Toelichting:

Het opstellen van een begroting gebeurt op basis van reële verwachting van de ontwikkelingen van bestaand beleid, aangevuld met nieuwe ontwikkelingen in het kader van b.v. het realiseren van ambities. Met betrekking tot de grootste begrotingspost (omvang algemene uitkering uit het gemeentefonds; inkomstenpost ca. € 65 mln.) bestaat de meeste onduidelijkheid en dan met name voor de jaren 2026 en 2027

2. Algemene uitkering gemeentefonds

a. basisberekening

Inkomsten algemene uitkering wordt gebaseerd op de septembercirculaire en decembecirculaire 2022, aangevuld met ontwikkelingen maatstaven basisjaar en herberekening WOZ-waarden.

Toelichting:

De septembercirculaire 2022 is de laatste circulaire waarin structurele effecten zijn verwerkt. Wel wordt voor de jaren 2024-2027 rekening gehouden met de ontwikkelingen voor diverse maatstaven, zoals het aantal verwachte inwoners en woningen.

b. extra rijksbijdrage taken Jeugdwet

De lijn die in de meerjarenbegroting 2023-2026 is ingezet ook aanhouden voor 2027.

Toelichting:

Rijk en VNG werken op dit moment aan de Hervormingsagenda jeugdzorg. De gesprekken tussen Rijk en gemeenten hebben nog niet geleid tot concrete resultaten en is er ook nog geen zicht op de bijbehorende implicaties voor de financiering, kwaliteit en uitvoering van de jeugdzorg.

Vooruitlopend op de Hervormingsagenda zijn door het Rijk voor de jaren 2022 en 2023 wel reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds.

In de huidige meerjarenbegroting 2023-2026 wordt voor de jaren ná 2023 al wel rekening gehouden met een extra rijksbijdrage ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen.

Aangezien het Rijk nog geen definitief uitsluitsel heeft gegeven over een structurele verhoging van de rijksbijdrage ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg handhaven wij de bestaande bedragen voor de stelpost en wordt voor 2027 rekening gehouden met een bedrag van € 1,5 miljoen

c. eenmalige rijksbijdrage 2026

De eenmalige bijdrage voor 2026 ook aanhouden voor 2027.

Toelichting:

Vanaf 2026 komt er een andere financierings- en normeringssystematiek tussen het Rijk en de provincies en gemeenten. Er wordt dan voor de bepaling van de hoogte van de accessen niet langer gebruik gemaakt van de 'trap op-trap af'-methode.

Het kabinet gaat samen met de provincies en gemeenten werken aan de uitwerking van de nieuwe financieringssystematiek, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

In aanloop naar deze nieuwe financieringssystematiek heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 aan gemeenten voor 2026 eenmalig een extra bedrag beschikbaar gesteld van € 1 miljard. Daarvan is € 76 miljoen bestemd voor het BTW-compensatiefonds en € 924 miljoen voor de algemene uitkering.

Voor Moerdijk betekent dit een extra bijdrage van € 1,8 miljoen in 2026. De provinciale toezichthouder stond gemeenten in oktober 2022 toe om deze extra bijdrage – hoewel nu door het kabinet eenmalig toegekend – aan te merken als structurele opbrengst.

Aangezien er op dit moment nog geen duidelijkheid is over de uitwerking van de nieuwe financieringssystematiek nemen wij de extra bijdrage van € 1,8 miljoen ook op in het begrotingsjaar 2027.

3. Ontwikkelingen bijdrage Werkplein en BUIG-gelden zijn aan elkaar gelijk en hebben geen effect voor uitkomsten Kadernota.

Toelichting:

De toename van de kosten voor het werkplein hebben deels betrekking op de verstrekking van uitkeringen.

Gemeenten ontvangen hiervoor middelen, de zgn. BUIG-gelden. In de cijfers van de kadernota wordt uitgegaan dat beide ontwikkelingen aan elkaar gelijk zijn en dus geen mutatie opleveren voor de jaren 2024-2027. De apparaatskosten van het Werkplein vallen daar niet onder.

4. Uitvoeringskosten nieuwe taken m.b.t. meewerken aan rijksbeleid worden gecompenseerd door een bijdrage van het rijk.

Toelichting:

Voor nieuwe taken die wij als gemeente uitvoeren op grond van het meewerken aan rijksbeleid hanteren we vanaf de begroting 2022 het uitgangspunt dat naast een bedrag voor de uitvoeringskosten ook een bedrag als bijdrage van het rijk wordt ontvangen. Per saldo werken deze nieuwe taken dan budgettair neutraal voor de kadernota.

Een voorbeeld was het klimaatbeleid/energietransitie, inmiddels worden de kosten hiervan via een SPUK-regeling gecompenseerd.

5. OZB-opbrengsten vanuit LPM-terrein incl. effect voor gemeentefondsuitkering

Toelichting:

Het realiseren van gebouwen op het LPM-terrein geeft extra OZB-opbrengst. Vanaf de begroting 2023 is hiermee rekening gehouden in de meerjarenramingen van 2024 en verder. Door o.a. de stikstofproblematiek treedt er vertraging op in de bouwactiviteiten op het LPM. In deze kadernota is het uitgangspunt dat vanaf begrotingsjaar 2025 OZB-opbrengsten uit het LPM worden gerealiseerd.

Uitgaande van een toename van de WOZ-waarden in 2025 met € 50 mln. en de jaren 2026 en 2027 van € 100 mln. per jaar geeft de volgende extra inkomsten (cumulatief):

jaar	begrotingsruimte
2024	€ 0
2025	€ 289.000
2026	€ 866.000
2027	€ 1.443.000

Bij de invoering van het nieuwe verdeelstelsel van de algemene uitkering vanaf begrotingsjaar 2023 is er ook een

wijziging gekomen in de negatieve maatstaf waarmee de uitkering gekort wordt op basis van de WOZ-waarden. Voorheen was deze korting van toepassing op de totale WOZ-waarde woningen en niet-woningen van een gemeente. Vanaf 2023 is deze waarde voor de niet-woningen afgetopt op een bedrag van € 35.000 per inwoner. Voor Moerdijk is dat een lagere waarde. Dit betekent dat een toename van de totale WOZ-waarde van niet-woningen voortaan niet meer automatisch leidt tot een hogere korting op de algemene uitkering.

6. Inzet algemene reserve voor tekort aan dekking incidentele uitgaven.

Toelichting:

Voor het surplus aan éénmalige lasten boven éénmalige baten wordt een beroep gedaan op de algemene reserve. Een geactualiseerd overzicht is opgenomen in hoofdstuk 3. In dit overzicht van de vermoedelijke vrije ruimte van de algemene reserve is rekening gehouden met o.a. de actualisering van het weerstandsvermogen op basis van de jaarrekening 2022.

7. Loonkostenontwikkeling 2024 van 5,2% per jaar.

Toelichting:

De huidige cao loopt tot en met 31 december 2023. Voor 2024 en verder is er niets bekend. Op basis van de laatste prognose van het Centraal Plan Bureau in maart 2023 wordt nu uitgegaan van een loonontwikkeling voor 2024 van 5,2%.

8. Prijsontwikkeling 2024 algemeen 0%

Toelichting:

Het toepassen van een algemene prijsontwikkeling op alle budgetten in de begroting werd in de afgelopen jaren niet toegepast. Voor 2024 wordt deze werkwijze gecontinueerd. Wel wordt in de begroting rekening gehouden met bijstellingen die vastliggen in afgesloten contracten.

9. Prijsontwikkeling beheerplannen 10,06%

Toelichting:

Sinds 2012 wordt voor de prijsontwikkeling met betrekking tot beheerplannen de zgn. CROW-index gehanteerd over het laatste volledige jaar. Dit betekent voor 2024 een verhoging van de budgetten voor uitvoering beheerplannen van 10,06%.

10. Tariefontwikkeling OZB en toeristenbelasting 9,6%

Toelichting:

De tariefontwikkeling voor OZB en toeristenbelasting wordt gebaseerd op de prognose voor de prijsontwikkeling uit het Centraal Economisch Plan van het C.P.B. Voor 2024 is de prognose 3,2%. Gebruikelijk is dit percentage bij te stellen met de werkelijke uitkomsten voor het lopende begrotingsjaar. Voor 2023 is uitgegaan van 2,2%, terwijl dit nu bijgesteld is naar 2,9%. Vanaf de kadernota 2022 kijken we ook nog terug naar het voor-vorige jaar. Voor 2022 is er een bijstelling nodig van +5,7%. De toe te passen indexering voor de tarieven OZB en toeristenbelasting komt hierdoor uit op een toename van 9,6%.

In onderstaande tabel is dit nogmaals weergegeven:

Publicatie	2021	2022	2023	2024	totaal
CEP 2021	1,9	1,4	0,0		
CEP 2022	2,8	5,9	2,2	0,0	
CEP 2023	2,8	11,6	2,9	3,2	
	0	5,7	0,7	3,2	9,6

11. Tariefontwikkeling rioolrechten 9,6%

Toelichting:

In het in september 2020 vastgestelde vGRP is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van het tarief met het percentage van de prijsontwikkeling voor het betreffende jaar. Voor 2024 komt dit uit op 9,6% (zie berekening onder 10).

12. Tarieven afvalstoffenheffing 100% kostendekkend

Toelichting:

De verwachting is dat het tarief van de afvalstoffenheffing voor 2024 maximaal met 2% zal stijgen. Hierbij is rekening gehouden met de nieuwe cao-afspraken en er wordt uitgegaan van een 100% kostendekkend tarief. De stijging blijft beperkt omdat de tonnages aan verwerking van restafval en afvalstromen naar verwachting minder zullen zijn dan in de afgelopen jaren.

13. Tarieven lijkbezorgingsrechten 40% kostendekkend

Toelichting:

Op basis van de discussie over de hoogte van de lijkbezorgingsrechten is in 2020 afgesproken de tarieven te baseren op een kostendekkingspercentage van 40%. Dit uitgangspunt is ook voor de komende jaren gehanteerd.

14. Aantal inwoners en woningen hanteren op grond van onderstaand overzicht.

Jaar	Aantal inwoners	Aantal woningen
2024	38.014	17.079
2025	38.310	17.375
2026	38.606	17.671
2027	38.902	17.967

Toelichting:

De verwachte ontwikkeling van het aantal woonruimten is gebaseerd op een planning van op te leveren woningen en te slopen woningen.

Voor de stijging van het aantal inwoners wordt er van uitgegaan dat dit aantal toeneemt met 1 persoon voor elke nieuwe woning.

15. Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Toelichting:

De gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt passen in hun meerjarenbegroting steeds vaker een meerjarige (cumulatieve) indexering van lonen en prijzen toe, waardoor de gemeentelijke bijdrage per jaar steeds verder oploopt. De gemeente past deze werkwijze in de eigen begroting niet toe, met name niet bij de raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Uitgangspunt voor de gemeentelijke begroting is om de bijdrage aan een GR die voor 2024 is berekend in de daaropvolgende jaren gelijk te houden.

Hoofdstuk 3

Reservepositie

Hieronder is een globale ontwikkeling weergegeven van de stand van de algemene reserve na het vaststellen van de jaarrekening 2022.

Stand na raadsvergadering 5 april 2023		€ 23.801.000
Af:		
Aan te houden weerstandsvermogen	€ 13.900.000	
Reservering voor aanpassing brandweerkazernes	€ 340.000	
		€ 14.240.000
		€ 9.561.000
Bij:		
Saldo jaarrekening 2022 minus resultaatbestemming (voorlopig)		€ 5.500.000
Vrij besteedbare ruimte na vaststellen jaarrekening 2022		€ 15.061.000

Bovenstaande berekening is indicatief. Het traject rondom de jaarrekening 2022 is nog niet volledig afgerond waardoor de toevoeging van het saldo van de jaarrekening nog kan wijzigen.

Hoofdstuk 4

Financieel

meerjarenperspectief

Totaalbedragen x € 1.000 (- = nadelig)

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Algemene dienst begrotingsresultaat 2023	4.361	5.855	753	753
Structurele doorwerking begrotingswijz.2022	54	46	0	0
Begrotingswijzigingen 2023 (t/m mei 2023)	-2.190	-247	-941	-1.297
subtotaal	2.226	5.655	-188	-544
Loonontwikkeling 2023 + 2024	-2.071	-2.071	-2.071	-2.071
Prijsontwikkeling 2024 (beheerplannen 10,06%)	-830	-830	-830	-830
Belastingen: 9,6% prijsontwikkeling	2.041	2.103	2.193	2.283
Algemene uitkering 2024-2027 (sept.-dec.circulaire + actuele ontw.)	2.669	1.957	3.244	3.054
Bestaand beleid (grote afwijkingen)	-1.466	-1.756	-2.164	-1.444
Herziening nieuwe ontw. 2023	275	1.050	-69	-629
Totaal algemene dienst (voorlopig)	2.845	6.108	115	-181
Nieuwe ontwikkelingen 2024-2027	-1.303	-1.466	-1.619	-1.610
Totaal incl. ontwikkelingen	1.542	4.641	-1.504	-1.791
Totaal grondexploitatie (voorlopig)	746	680	-270	-270
Totaal begrotingsresultaat (voorlopig)	2.288	5.321	-1.774	-2.061
waarvan structureel	5.060	5.812	393	-835
waarvan incidenteel	-2.772	-491	-2.167	-1.226

Bijlagen

Tabel 5.1 Nieuwe ontwikkelingen 2024-2027

Ontw. nr.	Progr. Nr.	Omschrijving	I of S	Investerings-bedrag	2024	2025	2026	2027
1	1	Tijdelijke extra formatie t.b.v. coördinatie ontwikkelingen buitengebied	I		102.000	102.000	41.000	0
2	1	Extra formatie uitvoering klimaat- en energiebeleid	S		502.000	467.000	454.000	454.000
2	1	Bijdrage van het rijk (obv tijd.reg.CDOKE)	S		-502.000	-467.000	-454.000	-454.000
3	1	Uitbreiding 0,5 fte Adviseur Landschap & Natuur)	S		45.000	45.000	45.000	45.000
4	1	Klimaatadaptieve herinrichting Wieden Standdaarbuiten	I		1.300.000			
4	1	Bijdrage uit voorziening riolering	I		-1.300.000			
5	2	Aanleg kunstgrasveld v.v. Seolto	S	€ 600.000	27.500	55.000	54.000	53.000
6	2	Verbetering entree Klundert Zevenbergseweg	S	€ 750.000	0	24.375	48.750	48.000
7	2	Uitbreiding formatie team Openbare Ruimte	S		225.000	225.000	225.000	225.000
8	2	Akoestische panelen gymzalen	S	€ 200.000	12.500	25.000	24.500	24.000
9	2	Werkbudget wonen	S		60.000	50.000	50.000	50.000
10	2	Extra kosten wegbeheer 2024-2026	S	€ 4.270.000	31.850	128.700	234.645	273.590
11	2	Reconstructie Kreekdijk/Weeldijk/Oudendijk	S	€ 3.942.000	0	129.365	258.730	254.726
12	3	Mogelijke verlenging van verdubbeling opbrengst ondernemersfonds	I		65.000	0	0	0
13	3	Permanente steiger Fort Sabina	S	€ 190.000	0	0	0	0
14	4	Structurele formatie Preventie en gezondheid (1,75 fte)	S		157.500	157.500	157.500	157.500
15	4	Tijdelijke formatie adviseur Nieuwkomers (0,67 fte)	I		60.000	60.000		
15	4	Dekking uit reserve nieuwkomers	I		-60.000	-60.000		
16	4	Programmamanager Nieuwkomers	I		115.000	115.000		
16	4	Dekking uit reserve nieuwkomers	I		-115.000	-115.000		
17	4	Structurele inzet Wijk-GGZ in Moerdijk	S		51.500	99.000	99.000	99.000
18	4	Structurele inzet Jongerenwerk op School	S		80.000	80.000	80.000	80.000
18	4	Dekking uit middelen preventief jeugdbeleid	S		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
19	4	Uitbreiding formatie Schuldhulpverlening (1 fte)	S		81.300	81.300	81.300	81.300
20	4	Structurele uitbreiding team Wmo (0,6 fte)	S		49.600	49.600	49.600	49.600
21	4	Toekomstscenario gezinsbescherming	I		50.000	50.000		
21	4	Dekking uit de reserve sociaal domein	I		-50.000	-50.000		
22	4	Uitvoering Voorzieningenwijzer	I		107.210	107.210	107.210	
22	4	Dekking uit reserve sociaal domein	I		-107.210	-107.210	-107.210	
23	5	Vernieuwing website	I		100.000			
24	5	Formatie kwaliteitsmedewerker KCC (0,83 fte)	S		67.500	67.500	67.500	67.500
25	5	Formatie Dienstverlening en participatie (0,8 fte)	S		72.000	72.000	72.000	72.000
26	5	Uitbreiding formatie Financieel advies	S		110.000	110.000	110.000	110.000
26	5	Tijdelijke uitbreiding formatie Fin.Advies	I		45.000	45.000		
		Totaal			1.303.250	1.466.340	1.618.525	1.610.216
		waarvan incidenteel			312.000	147.000	41.000	-
		waarvan structureel			991.250	1.319.340	1.577.525	1.610.216

Tabel 5.2 Herziening nieuwe ontwikkelingen t/m 2023

Progr. Nr.	Omschrijving	I of S	Investeringsbedrag oud	Investeringsbedrag nieuw	2024	2025	2026	2027	Toelichting
2	Verbeteren verkeersveiligheid	S	€ 835.000		€ 12.797	€ 4.067	€ 3.899	€ 3.064	Wordt volledig opgenomen in 2023
2	Brandweergarage Willemstad	S	€ 750.000	€ 825.000	€ -33.750	€ -12.750	€ 8.250	€ 7.734	Investeringsbedrag geïndexeerd + afronding in 2025 i.p.v. 2023.
2	Afschaling N285; bijdrage aan provincie voor rotonde	I			€ 0	€ -400.000	€ 400.000	€ 0	Gunning werk loopt uit door o.a. stikstofproblematiek. Gemeentelijke bijdrage schuift 1 jaar op.
2	Afschaling N285; bijdrage t.b.v. rotonde Langeweg	I			€ 0	€ 0	€ 500.000	€ 0	Schuift door van 2023 naar 2026
2	Afschaling N285; werkzaamheden gemeente	S	€ 2.400.000	€ 2.530.000	€ 0	€ 0	€ 10.225	€ 92.450	Investeringsbedrag geïndexeerd.
2	Afschaling N285; aanpassing plein Langeweg ivm rotonde	S	€ 250.000	€ 300.000	€ -7.500	€ -15.000	€ -5.050	€ 4.900	Investeringsbedrag geïndexeerd + afronding in 2026 i.p.v. 2024
2	Noodzakelijk onderhoud (cultuurhistorische) objecten	S	€ 250.000		€ -9.875	€ 1.917	€ 1.833	€ 1.750	Afronding in 2024 i.p.v. 2022
2	Schoolontwikkeling Willemstad: bouw kleedruimten en kantine bij voetbalvelden	S	€ 933.000	€ 1.250.000	€ 0	€ 35.938	€ 71.875	€ 70.859	Worden volledig v.r.v. de gemeente gebouwd.
2	Schoolontw.Willemstad, bijdrage kantine voetbal	I			€ 0	€ -283.000	€ 0	€ 0	Enmalige bijdrage (50%) vervalt
2	Schoolontw.Willemstad, bouw gemeenschapshuis	S	€ 2.052.000	€ 4.550.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 130.813	Investeringsbedrag verhoogd + afronding in 2027
2	Schoolontw.Willemstad: bouw school + gymzaal	S	€ 6.420.000	€ 8.450.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 211.250	Investeringsbedrag verhoogd + afronding in 2027
2	Schoolontwikkeling Zevenbergschen Hoek; ophoging krediet	S	€ 228.000	€ 259.000	€ -5.123	€ -10.247	€ -3.658	€ 2.817	Reeds beschikbaar gesteld krediet € 2.366.000. Afronding in 2026 i.p.v. 2024
2	Schoolontw.Zevenb.Hoek: nieuwbouw gemeenschapshuis	S	€ 2.978.000	€ 4.475.000	€ -78.173	€ -156.345	€ -26.200	€ 102.457	Investeringsbedrag verhoogd + afronding in 2026 i.p.v. 2024
2	Scholen Fijnaart (investering betreft alleen bouwkosten schoolgebouwen; bijkomende kosten nog niet bekend)	S	€ 9.575.000	€ 10.300.000	€ 0	€ 0	€ -215.438	€ 42.062	Indexering investering + afronding in 2027 i.p.v. 2026
2	Scholen Klundert (investering betreft alleen bouwkosten schoolgebouwen; bijkomende kosten nog niet bekend)	S	€ 8.845.000	€ 10.625.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Investeringsbedrag verhoogd + afronding in 2028 (ongewijzigd)
2	Toekomstbestendige gymaccommodaties Zevenbergen:								
	> gymzaal bij basisschool De Regenboog (alleen bouwkst.)	S	€ 2.280.000	€ 2.525.000	€ -59.850	€ -119.700	€ -45.966	€ 26.628	investeringsbedrag verhoogd + afronding in 2026 i.p.v. 2024
	> nieuwbouw gymzaal Droge Mark (alleen bouwkst.)	S	€ 2.280.000	€ 2.775.000	€ 0	€ -59.850	€ -119.700	€ -119.700	investeringsbedrag verhoogd + afronding na 2027 i.p.v. 2025
	> nieuwbouw gymzalen: hogere exploitatiekosten	S			€ -20.000	€ -40.000	€ -20.000	€ -20.000	correctie i.v.m. latere afronding nieuwbouw
2	MFA d'Ouwe School Noordhoek	S			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Afronding in 2024 ipv 2023; jaarlast wordt huursom

Progr. Nr.	Omschrijving	I of S	Investerings- bedrag oud	Investerings- bedrag nieuw	2024	2025	2026	2027	Toelichting
2	Digitaal sleutelsysteem maatsch. accommodaties	S	€ 96.000		€ -10.320	€ 864	€ 768	€ 672	Afronding in 2024 i.p.v. 2023
2	Vervangende nieuwbouw De Niervaert	S	€ 19.700.000		€ 0	€ 0	€ -517.125	€ 49.250	Investeringsbedrag handhaven + afronding in 2027 i.p.v. 2026
2	Invoering Wet Kwaliteitsborging Bouw; besparing personeel	S			€ 50.000	€ 50.000			Besparing schuift 1 jaar door vanwege latere inwerkingtreding WKB
2	Herinrichting Doelstraat	S	€ 1.100.000		€ -33.000	€ -30.250	€ 6.380	€ 6.160	Afronding in 2025 i.p.v. 2024
3	Vitale centra	S	€ 3.383.000		€ -80.527	€ -15.353	€ 19.055	€ 15.672	€ 1,2 mln. in 2023. € 0,6 mln. in 2024; restant vanaf 2025.
	Totaal				€ -275.320	€ -1.049.709	€ 69.149	€ 628.837	
	waarvan incidenteel				€ 0	€ -683.000	€ 900.000	€ 0	
	waarvan structureel				€ -275.320	€ -366.709	€ -830.851	€ 628.837	

Tabel 5.3 Grote afwijkingen binnen bestaand beleid

- = voordeel

Progr. Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Toelichting en onderbouwing
1	Ruimtelijke ordening	15.000	40.000-	50.000	60.000	Door het opschuiven van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (nu verwacht per 1 januari 2024) schuift het opstellen van het Omgevingsplan ook op. De totale kosten nemen op zich niet toe, maar er vindt wel een verschuiving in de jaren plaats. Voor 2028 en 2029 worden de volgende bedragen verwacht: 2028 € 200.000 en voor 2029 € 115.000.
1	Bijdrage aan de Omgevingsdienst Midden en West-Brabant (OMWB)	235.000	235.000	235.000	235.000	Verhoging van de gemeentelijke bijdrage hoofdzakelijk door bijstelling van de loonkosten op basis van de cao 2023 en voor 2024 een verwachte loonontwikkeling van 4,2%.
2	Groenbeheer, bestek Bomen	60.000	60.000	60.000	60.000	Gebleken is dat er naar schatting 3500 bomen nog niet zijn opgenomen in ons boombeheer, bomen waar we wel een verantwoordelijkheid voor hebben in het kader van de zorgplicht. Deze willen we inmeten en onderwerpen aan een boomveiligheidscontrole (BVC) om de toestand in beeld te krijgen en daarop te kunnen acteren indien nodig. Dit betreft o.a. bomen in bospercelen, op verhuurpercelen e.d. Daarnaast worden jaarlijks nu enkel de bomen gesnoeid waaruit de BVC is gebleken dat deze snoeibehoefstig zijn. Dit houdt in dat bijvoorbeeld takken die overhangen niet worden gesnoeid omdat dit vanuit boomtechnisch oogpunt geen noodzaak heeft. Wel kan dit overlast geven aan bewoners en is het wenselijk de boom te snoeien. Hier zijn nu geen middelen voor. Overgestapt wordt naar het eens in de drie jaar snoeien van alle bomen, waarbij niet alleen boomtechnisch wordt gesnoeid, maar ook omgevingstechnisch. Dit vermindert o.a. het aantal meldingen en onnodige extra duurdere snoeibewegingen.
2	Areaaluitbreiding openbare ruimte	60.000	60.000	60.000	60.000	Gerekend wordt met een areaaluitbreiding van 2%, vanwege uitbreiding en nieuwbouw van woonwijken. Dit betreft de budgetten uit het Bestek Groen Plus en voor onkruidbestrijding
2	Kapitaallasten m.b.t. aanleg fietspad Zevenbergen-Moerdijk			171.000	342.000	Dit betreft de toename van kapitaallasten voor de aanleg van het fietspad Zevenbergen-Moerdijk. Dit fietspad is onderdeel van het beschikbaar gestelde krediet 'Fiets- en wandelpadennetwerk'. Voor genoemd fietspad is binnen dit krediet rekening gehouden met een investering van € 2,4 mln. Inmiddels wordt de investering nu geraamd op een bedrag van € 7.650.000. Een ophoging met € 5.250.000. Verwacht wordt dat het fietspad in 2026 wordt opgeleverd. In 2026 betekent 50% kapitaallasten een bedrag van € 171.000. Vanaf 2027 betreft het een kapitaallast van € 342.000. Hierbij is uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 25 jaar en 2,5% rente. Naast de kapitaallasten zal vanaf 2027 ook rekening moeten worden gehouden met een bedrag aan onderhoudskosten. Op dit moment is hiervoor nog geen indicatie bekend.
3	Toerisme en recreatie	50.000	50.000	50.000	50.000	In de loop van 2023 worden de bijdragen aan verschillende samenwerkingsverbanden verhoogd (verwachting + €10.000) . Daarnaast wordt in het verlengde van het aanhaken van de gemeenten Goeree-Overflakkee en de Hoeksche Waard in de samenwerking binnen de Alliantie Zuiderwaterlinie een uitvoeringsprogramma voor de Stelling van Willemstad opgesteld. Een deel van het bestaande budget kan hiervoor ingezet worden, maar de verwachting is dat hiervoor € 15.000 extra nodig is (onder andere realisatie pontverbinding Fort Sabina-Fort Frederik). Ook de bestaande waterverbindingen kosten meer dan een aantal jaar geleden. Door de kostenstijgingen kunnen de diensten niet meer uitgevoerd worden voor de eerder afgesproken bedragen. Extra benodigd budget €12.000. Als laatste wordt een kostenstijging verwacht in de bijdrage aan toeristenburo's. Regionaal wordt een voorstel voorbereid om regionale promotie te versterken. De bijdrage van Moerdijk komt hiervoor op eenmalig €2.800 en structureel €13.400. Dit brengt de totale extra vraag voor het budget R&T op €50.000. N.B. Er is wel een reële kans dat de overeenkomst voor het uitvoeren van de opdracht Expeditie Haringvliet wordt ontbonden. Dit zou betekenen dat de €50.000 die hiervoor bestemd is op een andere manier ingezet kan worden en de nu gevraagde verhoging kan opvangen. Op dit moment is hier nog geen definitief besluit over genomen.

Progr. Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Toelichting en onderbouwing
4	Bijdrage aan Werkplein Hart van West-Brabant	1.239.441	900.079	617.204	617.103	Aanpassing bijdrage op basis van de concept-begroting van het Werkplein. De kostenstijging is vooral veroorzaakt door hogere apparaatskosten (cao-aanpassing loonkosten), toename inkomensvoorzieningen (verhoging wettelijk minimumloon met 10%) en toename van de uitvoeringskosten Wet Inburgering
4	Rijksbijdrage BUIG tbv uitvoering Participatiewet en rijksbijdrage Wet Inburgering	858.939	596.543	288.045	280.223	Bijstelling op basis van toename inkomensvoorzieningen en een hogere rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wet Inburgering.
4	Leerlingenvervoer	171.420	171.420	171.420	171.420	Op grond van vervoerscontracten met taxibedrijven vindt indexering van de vervoerstarieven plaats op basis van de NEA-index van de taxibranche. Door kostenontwikkeling van capaciteitskosten, kilometerkosten (o.a. brandstof), loonkosten en algemene kosten, is de NEA-index m.i.v. 1 januari 2023: +13,7%. De nieuwe ramingen voor 2024 e.v. zijn gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2022: € 1.104.820 + 13,7% = € 1.256.180.
4	Bijdrage aan GR Regionaal Bureau Leren	42.434	39.415	36.329	36.329	Totale begroting 2023 RBL is € 1.726.013 voor 16 West-Brabantse gemeenten. Bijdrage van Moerdijk hieraan is 8,46%. In 1e helft 2023 vindt evaluatie plaats van de gewenste dienstverlening. Verwachting is verhoging bijdrage bij keuze meer preventieve inzet. Ook verhoging bijdrage a.g.v. werkgeverschap gemeente Breda (= uitvoerende gemeente) vanwege inzet vervangende medewerkers voor verzuim/verlof personeel RBL (gebeurde tot op heden niet, ging ten koste van continuïteit), nieuwe functiewaardering administratief medewerkers, nieuwe functie projectaanjager leerplicht (beleid medische advisering schoolverzuim/MAS en aanpak thuiszitters), nieuwe landelijke formatienormen van Ingrado voor Ipa en trajectbegeleiding. Naar verwachting is totaal meer dan € 300.000 extra nodig. Voor Moerdijk 8,46% x € 300.000 = € 25.380. Daarnaast vervalt extra 2 fte trajectbegeleiding die bekostigd worden tot 1-1-2024 uit € 171.962 extra specifieke uitkering jeugdwerkloosheid van het Rijk vanwege corona. Problematiek bij jongeren a.g.v. corona is niet minder geworden. Bij continuering van deze extra 2 fte is extra bijdrage voor Moerdijk 8,46% x € 171.962 = € 14.548 nodig. Bedragen 2024 e.v. zijn voorlopig aangepast o.g.v. werkelijke kosten 2022: € 151.058 + € 25.380 + € 14.548 = € 190.986.
4	Uitvoering Wet Inburgering	50.000	50.000	50.000	50.000	De uitvoering van de Wet Inburgering is belegd bij het Werkplein. De daarvoor beschikbare rijksbudgetten worden daarvoor aan het Werkplein beschikbaar gesteld. Voor de volgende onderdelen krijgen gemeenten geen specifieke vergoeding van het Rijk: <ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijk spreekuur: om statushouders na de maatschappelijke begeleiding van 15 maanden verder te ondersteunen. In de meeste gevallen is dit nodig omdat het gros dan pas net gestart is met de daadwerkelijke inburgering. Het maatschappelijk spreekuur is een 'light' vorm van begeleiding. Bijkomend voordeel is dat doorverwijzing naar het voorliggend veld hierdoor niet (of minimaal) nodig is gedurende de inburgerperiode waardoor voorkomen wordt dat er wisselende partners deel moeten gaan nemen aan het kernteam, terwijl het de voorkeur heeft de expertise te benutten vanuit de huidige betrokken partners. • Juridisch spreekuur (tbv juridische ondersteuning van statushouders bij bv aanvragen gezinshereniging). Deze vorm van ondersteuning is tot op heden altijd geboden maar vormt geen onderdeel van de WI2021 en valt daarom buiten de dienstverlening van het Werkplein hiervoor. • Huisvesting statushouders (contacten met Woonkwartier, COA, IND, administratieve afhandeling) valt niet onder de Wet Inburgering en is een taak die Vluchtelingenwerk sinds enige jaren voor de gemeente uitvoert. • Taalcoaching (1 op 1 taalcoaching) voor statushouders die extra taalondersteuning nodig hebben. Dit bevordert de integratie en participatie en valt buiten de opdracht van de WI2021. • Cursus omgaan met geld (€ 3.398 per groep) ter voorkoming van schuldenproblematiek • Individuele budgetcoaching (€ 563 per persoon) ter voorkoming van schuldenproblematiek • Preventieve ouderschapsondersteuning ter ondersteuning van ouders in het opvoeden in de Nederlandse samenleving. Eerdere edities waren succesvol.

Progr. Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Toelichting en onderbouwing
4	Bijdrage aan gemeente Breda tbv GIA en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant	82.119	82.119	82.119	82.119	Betreft de bijdrage van de gemeente Moerdijk aan de gemeenschappelijke regeling voor Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant. Op basis van de begroting 2024 - opgesteld door de gemeente Breda als centrumgemeente van deze GR - wordt de gemeentelijke bijdrage met ingang van 2024 verhoogd tot € 374.909
4	Overige bijdragen mbt veiligheid (sociaal domein)	62.000	62.000	62.000	62.000	Dit betreft de bijdragen aan Veilig Thuis en de SAFE-groep/vrouwenopvang. De eerstgenoemde betreft een verhoging met € 26.000. De tweede is een nieuwe bijdrage van € 36.000 die vanaf 2023 verschuldigd. Mbt 2023 zal dit in de 1e berap 2023 worden voorgelegd.
4	Wmo, uitkeringen huishoudelijke hulp	0	60.000	60.000	160.000	Verhoging raming vanaf 2025 met € 60.000 als gevolg van aanpassing tarieven (voor 2023 hoger dan eerder in raming verwerkt en aanvullende tariefsaanpassing 2024) en meer kosten als gevolg van groei aantal cliënten (hoger dan de € 100.000 die als aanname voor autonome groei was verwerkt in de raming). Verhoging raming vanaf 2027 met € 100.000 in verband met aanname voor verwachte autonome groei in (de loop van) 2027. Ook de in de jaren 2025 en 2026 was een dergelijke jaarlijkse verhoging van het benodigde budget opgenomen.
4	Jeugdbescherming en jeugdreclassering	150.000	150.000	150.000	150.000	In 2022 is flink geïnvesteerd in jeugdbescherming door een incidentele transformatievergoeding aan Jeugd Bescherming Brabant (JBB) met als doel de kwaliteit te verbeteren. In 2024 zal de investering in de kwaliteit van de gecertificeerde instellingen (GI's) worden voortgezet, met JBB als belangrijkste organisatie. De ontwikkeling naar een toekomstbestendige Jeugdbescherming Brabant vraagt om extra financiële ruimte om organisatorische zaken op orde te brengen. Deze toezegging is bovenregionaal gedaan en loopt vooruit op landelijke ontwikkelingen die zorgdragen voor voldoende bescherming van kwetsbare kinderen binnen de wettelijke kaders en normen. Binnen Moerdijk zien we naast de bovenregionale ontwikkelingen een stijging in het aantal gedwongen maatregelen. We verwachten dat deze stijging zich voortzet in 2024, daar het voornamelijk gaat om ondertoezichtstellingen, langer dan een jaar. We kunnen concluderen dat er een toename is in veiligheidscasuïstiek. Verder zijn de tarieven voor de GI's in 2023 verhoogd met 4,77% en de verwachting is dat hier nog een extra verhoging van 2,3% bovenop komt.
4	Jeugd; niet vrij toegankelijke zorg	750.000	750.000	750.000	750.000	Structurele verhoging van het budget voor jeugdhulp vanwege tariefwijzigingen in de niet vrij toegankelijke jeugdhulp. De verhoging ontstaat mede doordat er meer verblijfszorg is bij maatwerkvoorzieningen en er een blijvend verhogend effect is op maatwerk door de invoering van het woonplaatsbeginsel. Ook is er een aanzienlijke stijging van de dure woonzorg-arrangementen. De genoemde structurele wijzigingen zijn een voortvloeisel uit de daadwerkelijke cijfers en ervaringen vanuit de jaarrekening 2022 die zijn doorgerekend naar 2024.
4	Uitvoering Armoedebeleid	46.000	46.000	46.000	46.000	Extra middelen ter uitvoering van de Armoedenota 2022-2025; deze zijn benodigd voor de volgende onderdelen: Bestaande initiatieven: € 21.700 extra voor de kindregelingen van het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Leergeld en het Jeugd Educatie Fonds. We verwachten een toename in het aantal aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld. Het ligt in de bedoeling om de samenwerking met het Jeugd Educatie Fonds uit te breiden naar 9 scholen binnen gemeente Moerdijk, zodat deze samenwerking beter aansluit op de beleidsdoelstellingen. Nieuw initiatief: € 24.300 voorzieningenwijzer, jaarlijkse licentiekosten en trainingskosten. Daarnaast delen we de licentiekosten voor Woonkwartier waarbij de helft voor rekening van de gemeente komt. Het totale budget voor uitvoering armoedebeleid komt hiermee op € 150.000.
4	Bijdrage GGD (basisgezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg)	55.827	49.380	33.641	33.641	Bijstelling bijdrage op basis van de concept-begroting 2024 van de GGD. De verhoging is vooral een gevolg van gestegen loonkosten (doorwerking cao 2023)
5	Bijdrage aan ICT WBW	85.600	85.636	84.335	11.252	Hogere bijdrage op basis van de concept-begroting 2024 van ICT WBW. Voornamelijk door stijging van de loonkosten op basis van de cao-aanpassing 2023 en de verwachte loonontwikkeling in 2024.

Progr. Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Toelichting en onderbouwing
5	Bijdrage aan het WestBrabants Archief (WBA)	153.386	153.386	153.386	153.386	Hogere bijdrage op basis van de concept-begroting 2024 van het WBA. Voornamelijk door een aanpassing van de verdeelsleutel en vanwege kostenstijgingen (loonkosten i.v.m. aanpassing cao en huisvestingskosten).
5	OZB; bijstelling opbrengst woningen o.b.v. actualisatie van de woningbouwprognose voor 2022 e.v.	63.296-	60.137-	2.022	67.819-	Jaarlijks wordt de OZB-opbrengst voor woningen meerjarig geraamd o.b.v. de woningbouwprognose. Door wijzigingen in de prognose t.o.v. vorig jaar worden de ramingen per begrotingsjaar aangepast. Uitgegaan is van een voorlopige prognose. In de uiteindelijke concept-begroting 2024-2027 zullen zonodig nog wijzigingen worden verwerkt.
5	OZB; bijstelling opbrengst niet-woningen o.b.v. actualisatie van de prognoses ten opzichte van vorig jaar	920.392-	551.492-	472.142-	1.337.792-	De ramingen voor de OZB-opbrengst van niet-woningen zijn opnieuw benaderd aan de hand van de werkelijke opbrengsten in 2022. Daarnaast is de prognose voor nieuwbouw op het LPM bijgesteld. De verwachting is nu dat niet eerder dan met ingang van begrotingsjaar 2025 hiervoor OZB-opbrengsten zullen worden gerealiseerd.
	TOTAAL	1.465.601	1.756.264	2.164.269	1.444.416	
	waarvan incidenteel	0	0	0	0	
	waarvan structureel	1.465.601	1.756.264	2.164.269	1.444.416	